

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/173/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7802899622
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrej Šalata
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7802899622.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Andreja Šalatu a sudcov JUDr. Slávky Zborovjanovej a JUDr. Ladislava Cakociho v právnej veci žalobkyne X.. J. P., A., G. XXXX/XX, zastúpenej JUDr. Petrom Harakálym, advokátom, Advokátska kancelária, Košice, Mlynská 28, IČO: 00 620 157, proti žalovanej Slovenská kancelária poisťovateľov, Bratislava, Trnavská cesta 82, IČO: 36 062 235, zastúpenej Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., Bratislava, Dostojevského rad 4, IČO: 00 151 700, o zaplatenie 61 840,27 €, o odvolaní strán sporu proti rozsudku 10C/474/2002-678 z 18.1.2019 Okresného súdu Rožňava

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalobkyni p r i s u d z u j e náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie (ďalej len súd) rozsudkom rozhodol: I. Zaväzuje žalovaného zaplatiť žalobkyni 40 933,05 €, v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. II. V prevyšujúcej časti žalobu žalobkyne zamietá. III. Priznáva žalobkyni právo na náhradu trov konania voči žalovanému vo výške 100 % z prisúdenej sumy. IV. Priznáva forensic.sk Inštitút forenzných medicínskych expertíz s.r.o., Boženy Němcovej 8, Bratislava 811 04, IČO: 44 017 391, právo na náhradu trov znaleckého dokazovania voči žalovanému vo výške 100 %.

2. V odôvodnení rozsudku uviedol, vydania akého rozhodnutia žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala voči pôvodnému žalovanému Mliekospol a.s. Nové Zámky, IČO: 31 412 599 (ďalej len Mliekospol), ako rozhodol rozsudkom 10C/474/2002-143 z 25.2.2005 a dopĺňacím rozsudkom 10C/474/2002-202 z 8.12.2005 vo vzťahu k SOLE Slovakia, a.s. Bratislava, IČO: 31 637 108 (právnenému nástupcovi pôvodného žalovaného; ďalej len SOLE Slovakia), ako rozhodol Krajský súd (ďalej len KS) v Košiciach uznesením 5Co/17/2006-246 z 18.4.2013, čo z dôvodov rozhodnutia vyplýva, akú zmenu strany sporu na strane žalovaného pripustil uznesením 10C/474/2002-398 z 5.2.2015 a uznesením 10C/474/2002-408 z 23.4.2015, ako rozhodol uznesením 10C/474/2002-457 z 13.6.2016, ako rozhodol KS v Košiciach uznesením 5Co/383/2016-488 z 3.5.2017, čo z dôvodov rozhodnutia vyplýva, na čo žalobkyňa poukázala (čo zdôraznila a čo uplatnila), čo z jej výpovede z 30.11.2015 vyplýva (čo uviedla a zdôraznila), čo žalovaný, ktorý so žalobou nesúhlasil, navrhol, čo si uplatnil, čo ohľadom výšky uplatňovaného nároku zdôraznil, na čo poukázal a čo navrhol, čo k znaleckému posudku (ďalej len ZP) č.199/2018 uviedol, akú ďalšiu skutočnosť namietal a, čo navrhol, že sa v konaní oboznámil aj so svedeckými výpoveďami a zistil nasledovné, konkrétne, čo uviedli svedkovia F.. Q. L., zamestnankyňa žalobkyne od r.2013, D.. I. X., otec žalobkyne, a D.. Š. P., jej manžel, čo vyplýva z Posudku o bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia (ďalej len SSU) z 9.7.2001 vypracovaného F.. P. A., ktorý bol priložený k podanej žalobe, z Posudku o bolestnom a SSU z 26.4.2002 od F.. A.O., z posudku znalca F.. X. A. č.4/2004 z 30.1.2005 a jeho záverov, „z“ záveru posudku F.. L. A. č.14/2004, zo záveru odborného vyšetrenia žalobkyne F.. P. U., zo záverov Dodatku č.1 k ZP č.4/2004 F.. A. zo 4.3.2014,

zo ZP znaleckej organizácie forensic.sk č.199/2018 z 10.8.2018 (čo k posudku č.4/2004 z 30.1.2005 a Dodatku č.1 k ZP č.4/2004 z 3.4.2014 „vypracovanom“ znalcom F. A. uviedla), čo znalec F. X. U., člen tímu znaleckej organizácie, pri výsluchu uviedol a, čo vyplýva z oznámenia žalobkyne na internetovej stránke. Na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žaloba na zvýšenie odškodnenia za bolestné a za SSU je čiastočne dôvodná, čo do priznanej sumy. V prevyšujúcej časti bol uplatnený nárok nedôvodný a preto ho zamietol. Žalobkyňa sa pôvodne podanou žalobou domáhala náhrady škody na zdraví, spôsobenej jej dopravnou nehodou z 23.7.2000 proti žalovanému Mliekospol, nakoľko jej škoda bola spôsobená v príčinnej súvislosti s prevádzkou motorového vozidla (ďalej len vozidlo) Volkswagen Polo Klasik, NZ520AP, ktorého prevádzkovateľom bol Mliekospol. Od 1.1.2004 došlo k zrušeniu Mliekospol-u bez likvidácie zlúčením so SOLE Slovakia, ktorá sa stala univerzálnym právnym nástupcom pôvodného žalovaného Mliekospol, na ktorú prešli všetky práva a záväzky zrušenej spoločnosti. Uznesením KS v Bratislave 3K/223/2004 z 22.3.2005 bol na SOLE Slovakia vyhlásený konkurz, pričom uznesením 3K/223/2004-833 z 22.10.2012, ktoré nadobudlo právoplatnosť 7.12.2012, bol konkurz zrušený a SOLE Slovakia bola k 1.4.2014 vymazaná z obchodného registra (ďalej len OR). Žalobkyňa na základe § 3 ods.4 vyhl.č.423/91 Zb. a podľa § 92 ods.2 O. s. p. navrhla 7.4.2015 zmenu účastníka konania z pôvodného žalovaného SOLE Slovakia na terajšieho žalovaného, pričom o tejto zmene bolo rozhodnuté uznesením 10C/474/2002-398 z 5.2.2015, keď pripustil zmenu účastníka na strane žalovaného. Žalovaný namietal svoju pasívnu legitímáciu v spore a aj z tohto dôvodu navrhol žalobu zamietnuť a opakovane skutočnosti uvedené v podaní zo 7.12.2015 (č.l.429). Dospel k záveru, že žalovaný je pasívne legitimovaným subjektom, od ktorého môže žalobkyňa žiadať zaplatiť náhradu škody spôsobenú na jej zdraví z titulu bolestného a SSU. V čase vzniku dopravnej nehody, pri ktorej utrpela zranenia, bola v platnosti vyhl.č.423/91 Zb. Uvedená vyhl. bola zrušená zák.č.381/01 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a citoval znenie jeho § 28 ods.2,3, ako aj znenie § 3 ods.4 vyhl.č.423/91 Zb. Cit. ust. vyhl. upravuje prípad, kedy povinnosť nahradit' škodu spôsobenú prevádzkou vozidla zaniká u jedného právneho subjektu na základe jeho zániku a práve z titulu zániku v ten istý okamih vzniká právna povinnosť inému subjektu a to žalovanej v súlade s § 28 ods.3 zák.č.381/01 Z. z. Cit. ust. neupravuje vznik novej právnej povinnosti, pretože tá istá právna povinnosť už existovala, len jej nositeľom bol pred svojím zánikom iný subjekt. Žalovaná sa teda podľa § 3 ods.4 vyhl.č.423/91 Zb. v spojení s § 28 ods.3 zák.č.381/01 Z. z. stala nositeľom právnej povinnosti nahradit' škodu v tom istom rozsahu, v akom by mu ju bola povinná nahradit' za poisteného, keby právnická osoba nezanikla. Preto považoval za možné konštatovať, že žalovaný mal pasívnu legitímáciu v spore. Žalobkyňa si uplatnila náhradu škody podľa § 444 O. z. z titulu bolesti a SSU a žiadala priznať podľa § 7 ods.3 vyhl.č.32/65 Zb. primerané zvýšenie odškodnenia za bolesť a SSU o 40 násobok v celkovej výške 61 840,27 € (1 863 000 Sk) vychádzajúc z určeného bolestného v posudku z 9.7.2001 a SSU v posudku z 26.4.2002. Citoval znenie § 444 O. z. a konštatoval, že O. z. nevymedzuje pojem bolesť ani pojem SSU ani to, v akom rozsahu a na základe čoho sa tieto práva priznávajú. Citoval znenie § 11 Zák.č.437/04 Z. z. Vzhľadom na uvedené zákonné ust. postupoval pri určení výšky odškodnenia za bolesť a SSU podľa Vyhl.č.32/65 Zb. (citoval znenie jej § 7). Jeho úlohou teda bolo rozhodnúť, či je návrh žalobkyne prípadom hodným osobitného zreteľa a či je dôvodné primerane zvýšiť odškodnenie za bolesť a za SSU tak, ako „kto“ navrhla vo výške 40 násobku zisteného bodového ohodnotenia, ktoré vyčíslila sumou 1 263 000 Sk u bolestného (526,25 bodov x 60 Sk za 1 bod x 40 násobné zvýšenie) a sumou 600 000 Sk u SSU (250 bodov x 60 Sk za 1 bod x 40 násobné zvýšenie). Spornou otázkou medzi stranami sporu ostala výška základného bodového hodnotenia bolestného a SSU. V konaní žalobkyňa predložila bodové ohodnotenie bolestného a SSU vypracované F. A., kde bolestné bolo určené počtom bodov 526,25 a SSU počtom bodov 250. Počas konania bolo nariadené znalecké dokazovanie znalcom F. A., ktorý určil bolestné počtom bodov 612,50 a SSU počtom bodov 2050. Následne bolo vykonané kontrolné znalecké dokazovanie znaleckou organizáciou forensic.sk, ktorá určila bolestné počtom bodov 850 a navrhla použiť z posudku F. A. položku 106c vo výške 26,25 bodov a SSU počtom bodov 818,50. Vzhľadom na rozdielne postoje strán sporu k vykonanému dokazovaniu ohľadom zistenia základného bodového ohodnotenia za bolestné a SSU, posúdil jednotlivé dôkazy jednotlivo, ako aj vo vzájomných súvislostiach a dospel k záveru, že pri určovaní výšky bolestného a výšky SSU bude vychádzať zo záverov ZP č.199/2018 z 10.8.2018 vypracovaného znaleckou organizáciou Inštitútom forenzných expertíz - forensic.sk. Mal pri rozhodovaní k dispozícii lekárske posudky (ďalej len LP) o bolestnom a SSU a 2 ZP, ktoré v určitých bodoch mali rozdielne závery o tej istej otázke, resp. v niektorých boli obodované iné položky. Preto musel zhodnotiť, ktorý z uvedených posudkov a z akých dôvodov vezme za podklad svojho rozhodnutia a tiež uviesť, z akých dôvodov nevychádza zo záverov druhého ZP. Preto vykonal aj výsluch znalcov za účelom odstránenia rozporov, ktoré namietali strany sporu, resp. ktoré vyplývali zo samotných posudkov a dospel

k záveru, že je možné vychádzať z naposledy vypracovaného ZP s použitím záverov ZP F.. A. ohľadom bodového ohodnotenia bolestného pri položke 106c, ktoré len opomenutím znaleckej organizácie nebolo uvedené v ich posudku. Predložené posudky o bolestnom a SSU, vypracované F.. A., mali charakter listinného dôkazu podľa § 204 CSP a ZP F.. A. a forensic.sk mali charakter ZP podľa § 207 CSP. Pri posúdení otázky, zo záverov ktorého posudku bude vychádzať, sa riadil nasledovnými úvahami: Posudok F.. A. o bolestnom bol vypracovaný na pracovisku, kde sa žalobkyňa liečila po úraze zo zranení, ktoré utrpela 23.7.2000. Posudok o bolestnom bol vypracovaný 9.7.2001, teda cca po 1 roku od úrazu a posudok o SSU bol vypracovaný 26.4.2002, teda po necelých 21 mesiacoch. Z uvedených dôvodov možno konštatovať, že v čase vypracovania posudku o bolestnom a SSU F.. A. už jej stav bol preskúmateľný, avšak trpela bolesťou a mala SSU, ktoré ešte nebolo ustálené a jej zdravotný stav sa len začínal stabilizovať. Z ďalšieho vývoja jej ochorenia a jej následnej liečby je možné konštatovať, že jej stav ešte nebol ustálený. LP o SSU sa vydáva, len čo zdravotný stav poškodeného možno považovať za ustálený. Posudok sa vydáva spravidla po uplynutí 1 roka, avšak nebude to platiť pre každý prípad, nakoľko v prípade choroby z povolania alebo v prípade úrazu pri strate životne dôležitého orgánu alebo amputácii možno už po skončení liečenia vydať takýto posudok. Pri úraze, aký utrpela žalobkyňa, je však nevyhnutné, aby od skončenia liečenia uplynulo určité časové obdobie, počas ktorého by sa jej zdravotný stav ustálil a počas ktorého by sa zároveň prejavili aj všetky zranenia a všetky následky poškodenia na zdraví. U nej „sa jednalo“ o špecifický prípad, keď utrpela zranenia pri dopravnej nehode 23.7.2000 a až 14.2.2013 jej bola diagnostikovaná poúrazová bráničná prietrž, ktorá bola následne operačne riešená až 10.5.2016. ZP F.. A. č.4/2004 bol vypracovaný 30.1.2005 a znalec oproti pôvodnému posudku F.. A. pri bolestnom zistil ďalšie položky a to 106c - zlomeninu priečného výbežku 1. a 2. driekového stavca, ktorú obodoval 26,25 bodmi a položku 91 - pomliaždenie pravej obličky s krvácaním do moču, ktorú obodoval 18,75 bodmi. Zároveň zvýšil položku 206f na 2 násobok, teda o 130 bodov a bolestné určil spolu vo výške 571,25 bodov. Zároveň obodoval ďalšie bolestné za vyňatie osteosyntetického materiálu 8.3.2001 z ľavej pätovej kosti a z pravého ramena a uvedené obodoval položkou č.115 - hlboká rana pravého ramena, odstránenie kovového materiálu z ramennej kosti - 15 bodov a položka č.162 - hlboká rana dolnej končatiny, odstránenie kovového materiálu z pätovej kosti - 11,25 bodov, spolu 26,25 bodov, pričom podľa § 2 pre súbeh dôvodov uvedených v ods.6b a 6c položku č.115 zvýšil na 2 násobok a určil 41,25 bodov za uvedený operačný výkon, vykonaný v príčinnej súvislosti s úrazom z 23.7.2000, nakoľko odstránenie kovového materiálu bolo súčasťou liečenia. Pri SSU znalec oproti pôvodnému posudku F.. A.H. z 26.4.2002 zistil ďalšiu položku č.253 - vážne duševné poruchy vzniknuté pôsobením otrasných zážitkov alebo iných nepriaznivých činiteľov a tiesnivých situácií a určil bodové ohodnotenie vo výške 500 bodov, položku č.804a - obmedzenie pohyblivosti členkového kĺbu ľahkého stavu vľavo a určil bodové ohodnotenie vo výške 30 bodov, položku č.410a - obmedzenie prinavrátania a odvrátania ľavej nohy ľahkého stupňa a určil bodové ohodnotenie 20 bodov, položku č.302d - poúrazové obmedzenie pohyblivosti krčnej chrbtice stredne ťažkého stavu s príznakmi koreňového dráždenia a určil bodové ohodnotenie 200 bodov, položku 302b - poúrazové obmedzenie pohyblivosti driekovej chrbtice ľahkého stupňa s príznakmi koreňového dráždenia a určil bodové ohodnotenie 125 bodov. Spolu 1025 bodov, ktoré podľa § 6 ods.2 vyhl.32/65 Zb. zvýšil na 2 násobok na 2050 bodov. Z Dodatku č.1 k ZP č.4/2004 zo 4.3.2014, vypracovaného z dôvodu, že od posledného znaleckého posúdenia žalobkyne 31.1.2005 do nového posúdenia 4.3.2014 uplynulo 9 rokov, pričom konanie o jej nároku bolo prerušené z dôvodu prebiehajúceho konkurzu na žalovaného (konkurz vyhlásený 22.3.2005 a zrušený 10.1.2013) vyplýva, že znalec zistil nové skutočnosti, ktoré boli v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou a neboli podchytené v bodovom ohodnotení bolestného ani SSU. Podľa CT vyšetrenia zo 14.2.2013 bola diagnostikovaná poúrazová bráničná prietrž, ako to už bolo popísané v oboznamovanom Dodatku č.1. Zo ZP č.199/2018, vypracovaného 10.8.2018, teda s odstupom 18 rokov od nehody vyplýva, že došlo k doplneniu obodovania bolestného za ďalšiu operáciu, ktorá mala príčinu v pôvodnom poškodení zdravia v súlade s vyhl.č.32/65 Zb. Zásad pre hodnotenie, bod č.9 - operačný zákrok 10.5.2016, repozícia žalúdka, tenkého čreva, hrubého čreva a pravého laloku pečene so sutúrou defektu bránice s drenážou pravej pleurálnej dutiny a fluidothorax vpravo drenovaný. Znalecká organizácia určila celkový počet bodov za bolestné vo výške 310 bodov. Pri SSU bol určený celkový počet bodov 818,50, pričom znalecká organizácia na základe vlastného vyšetrenia vylúčila bodovanie trvalých následkov za obmedzenie pohyblivosti v oblasti krčnej a driekovej chrbtice a ostatné obodovanie trvalých následkov v posudku č.4/2004 a Dodatku č.1 bolo v súlade s jej hodnotením. Za daného stavu považoval za možné konštatovať, že s odstupom času došlo u žalobkyne k postupnému zlepšeniu jej zdravotného stavu ohľadom obmedzenia pohyblivosti v oblasti krčnej a driekovej chrbtice, avšak na druhej strane oproti prvotnému posudku o bolestnom a SSU od F.. A. došlo k zhoršeniu jej zdravotného stavu najmä v oblasti duševného stavu tak, ako to bolo obodované podľa položky 253 a pri bolestnom k nutnosti

ďalšieho operačného zákroku ako pokračovanie liečby z dôvodu traumatického roztrhnutia bránice pri dopravnej nehode 23.7.2000, ktoré bolo diagnostikované 14.2.2013 a operačne riešené 10.5.2016. ZP č.199/2018 znaleckej organizácie forensic.sk z 10.8.2018 bol vypracovaný viacerými znalcami a to F. U., F. Q. A., F. Z. F. X., T. L. F., P. X. A., X. M. X.. Z uvedeného je zrejmé, že na posúdení zdravotného stavu žalobkyne sa podieľal tím znalcov, kde je vyšší predpoklad eliminácie možného omylu pri vypracovaní ZP, pričom v základných bodoch je možné konštatovať zhodu aj s posudkom F. A.. ZP znaleckej organizácie forensic.sk je „najmladšieho“ dáta a teda odráža jej súčasný reálny zdravotný stav a s odstupom času je možné konštatovať, že sa naplno prejavili všetky sťaženia jej spoločenského uplatnenia v reálnej forme, ako aj hodnotenie bolestného pri liečbe zranení, ktoré boli spôsobené pri dopravnej nehode. Toto nie je možné konštatovať pri vydávaní posudku o bolestnom a SSU F. A.. Z uvedených dôvodov preto za základ pre svoje rozhodnutie vo veci použil ZP č.199/2018 znaleckej organizácie forensic.sk z 10.8.2018. Pri výsluchu zástupcu znaleckej organizácie forensic.sk boli okrem iných riešené aj 2 dôležité otázky a to absencia položky 106c - zlomenina priečneho výbežku 1. a 2. driekového stavca - v posudku pri hodnotení bolestného a dôvod hodnotenia bolestného za operáciu z 10.5.2016 podľa zák.č.437/04 Z. z. a nie podľa vyhl.č.32/65 Zb. Zástupca znaleckej organizácie potvrdil, že diagnóza 106c - zlomenina priečneho výbežku 1. a 2. driekového stavca bola zistená a nebol dôvod, aby nebola hodnotená pri bolestnom. Znalecká organizácia v tejto časti potvrdila posudok F. A. a preto u tejto diagnózy môže byť použitý bodový výpočet z posudku F. A.. Zástupca znaleckej organizácie potvrdil, že pri bolestnom za operáciu z 10.5.2016 znalecká organizácia postupovala podľa zák.č.437/04 Z. z., aj keď k roztrhnutiu bránice došlo pri dopravnej nehode a teoreticky to malo byť obodované podľa vyhl.č.32/65 Zb., ale prakticky to nebolo možné. Ako vyplýva aj z posudku, operačný výkon súvisiaci s pôvodným úrazom bol vykonaný až v r.2016 a preto pri bodovom ohodnotení bol použitý zák.č.437/04 Z. z. Zástupca znaleckej organizácie ďalej uviedol, že pri obidvoch právnych predpisoch je rovnaké bodové ohodnotenie pri položke 85, 86f a 90a, čo sa týka počtu bodov, resp. klasifikácie poškodenia na zdraví. U položky č.85 došlo k zvýšeniu základného počtu bodov o 50 % z dôvodu, že sa musel vykonať operačný zákrok a o 50 % z dôvodu, že sa jednalo o bolestivejší spôsob liečby, pričom spolu to vyšlo ako zvýšenie o 100 %, ale za 2 dôvody. Zo záverov ZP č.199/2018 vyplýva, že najkomplexnejšie posúdil zdravotný stav žalobkyne a ohodnotil všetky jej doteraz zistené zdravotné poškodenia súvisiace s úrazom, ktorý utrpela pri dopravnej nehode vrátane operácie z 10.5.2016. Zároveň s odstupom času vlastným jej vyšetrením vylúčil SSU pri obmedzení pohyblivosti v oblasti krčnej a driekovej chrbtice s náležitým zdôvodnením, vlastným vyšetrením a pripojenou fotodokumentáciou, ktorá je súčasťou posudku. Preto dospel k záveru na základe vykonaného dokazovania, že u nej bolo zistené bolestné podľa vyhl.č.32/65 Zb. vo výške 540 bodov, ďalšie bolestné za operáciu z 10.5.2016 vo výške 310 bodov (bolo síce určené na základe zák.č.437/04 Z. z., avšak k úplne rovnakým hodnotám by znalci došli aj pri použití vyhl.č.32/65 Zb.) a bolestné podľa položky 106c vo výške 26,25 bodov (z posudku č.4/2004). Pri SSU zisteného podľa vyhl.č.32/65 Zb. bol určený celkový počet bodov vo výške 818,50. Uvedené bodové ohodnotenie použil ako základ pre rozhodovanie o zvýšení odškodnenia za bolesť a za SSU podľa § 7 ods.3 vyhl.č.32/65 Zb. citoval znenie § 2 ods.1, § 3 ods.2, § 4 ods.1 a § 7 ods.3 vyhl.č.32/65 Zb. (ďalej vyhl.; poznámka súdu). Z vykonaného dokazovania dospel k záveru, že u žalobkyne „sa jedná“ o prípad hodný osobitného zreteľa, aby mohol odškodnenie za bolesť a za SSU primerane zvýšiť [citoval z bodov 23.,26. a 31 odôvodnenia Rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len NS SR) 3Cdo/209/2017 z 21.6.2018]. Bolestné je nutné posudzovať z hľadiska rozsahu zranení, bolestivého spôsobu liečby, možných komplikácií ako infekcie, zlé hojenie rán a p. V prejednávanej veci dospel k záveru, že jej zranenia, ako sú popísané v oboznamovaných ZP a samotný priebeh liečby, boli bolestivé a boli dlhodobo liečené. Svedčí o tom skutočnosť, že bola nútená absolvovať závažnú až život ohrozujúcu operáciu 16 rokov po dopravnej nehode, z čoho vyplýva, že dĺžka liečby následkov zranení trvala neúmerne dlhú dobu, počas ktorej okrem množstva vyšetrení musela absolvovať medicínske zákroky, ktoré boli bolestivé a spôsobovali jej po veľmi dlhú dobu životné útrapy. Najmä z dôvodu dĺžky liečby považoval jej prípad za hodný osobitného zreteľa v súvislosti s odškodnením bolestného a dospel k záveru, že základný počet bodov z titulu bolestného nie je dostatočný na jej odškodnenie s poukazom na zistené a popísané zranenia a následné medicínske výkony pri odstránení následkov jej úrazu. Za primerané zvýšenie odškodnenia za bolesť považoval zvýšenie o 15 násobok základného bodového ohodnotenia z dôvodu, že jej liečba si vyžadovala operačné zákroky a bolestivejší spôsob liečby, ako to vyplýva z oboznamovaného ZP č.199/2018, pričom najmä posledná operácia z 10.5.2016 bola náročným medicínskym výkonom. Keďže aj 16 rokov po nehode sa naďalej musela liečiť na zranenia, ktoré utrpela pri nehode a ktoré jej spôsobovali také závažné zdravotné komplikácie, ktoré ju ohrozovali až na živote, možno konštatovať, že „sa jedná“ o prípad hodný osobitného zreteľa, kde je 15 násobné zvýšenie odškodnenia za bolesť primerané utrpeným zraneniam a priebehu liečby. Pri

rozhodovaní o priznaní náhrady za SSU dospel k záveru, že je potrebné aj v tejto časti navýšiť základné bodové ohodnotenie a to vo výške 10 násobku zisteného základného bodového ohodnotenia. Prihliadol na posudky znalcov, z ktorých vyplýva, že v oblasti SSU u nej ostali trvalé následky tak, ako boli opísané v objektívnom náleze ZP č.199/2018 na str.101 a následne obodované. Samotnou jej výpoveďou a výpoveďou svedkov, jej manžela, otca a zamestnankyne bolo potvrdené, že pred úrazom nemala žiadne zdravotné obmedzenia, vykonávala prácu psychológa v pracovnom pomere a nemala obmedzenia v žiadnom smere. Mala v čase nehody 35 rokov, bola vydatá a mala 2 deti vo veku 10 a 6 rokov. Po úraze nastali u nej obmedzenia v bežnom živote, nakoľko utrpené zranenia jej bránili v bežných denných pracovných úkonoch v domácnosti, pri starostlivosti o deti, pri hygiene, v športovom a kultúrnom vyžití, dokonca aj v chôdzi po nerovnom teréne. Zo začiatku bola úplne odkázaná na pomoc svojich najbližších príbuzných, pričom následky úrazu jej dodnes spôsobujú obmedzenia najmä v starostlivosti o rodinu, keď ako žena - matka nemôže vykonávať bežné domáce práce a sama je odkázaná na pomoc. Následne u nej vznikli poúrazové psychické zmeny, ktoré sa prejavili obavami o uzdravenie, duševnými útrapami z obmedzenia pohybu, bezvládnosti, zvýšenou unaviteľnosťou s vyvolaním fóbicko - úzkostnej poruchy s trvalým dopadom na kvalitu sociálneho fungovania s fixáciou do všetkých sfér osobnosti. Už len skutočnosť, že nemôže ani rekreačne vykonávať žiadnu športovú aktivitu pre zdravotné obmedzenie, ktoré jej bolo spôsobené úrazom, je dôvodom, aby jej prípad bol posúdený ako prípad hodný osobitného zreteľa. Aj situácia ohľadom starostlivosti o mal. deti, ktoré v čase po úraze potrebovali matku, ktorá im nemohla poskytnúť plnohodnotnú starostlivosť, je dôvodom na zvýšenie odškodnenia. Dlhodobo bola u nej prítomná aj neistota z budúcnosti vzhľadom na zistené závažné poúrazové komplikácie, keď mala dlhodobo trávajúce ťažkosti, bolesti v pravom boku, na hrudníku, pocit plnosti v bruchu a nafukovania, pričom až 13 rokov po nehode bola diagnostikovaná poúrazová bráničná prietrž. Aj z tohto dôvodu u nej vznikli psychické problémy a strach, nakoľko sa musela rozhodnúť, či sa podrobí vážnemu operačnému výkonu, ktorý aj podľa záverov znalcov je sprevádzaný zvýšenou morbiditou a mortalitou, lebo ide o veľmi náročný operačný výkon. Podľa záverov znaleckej organizácie podložených vlastným vyšetrením a fotodokumentáciou u nej došlo pri SSU k zmierneniu následkov len pri obmedzení pohyblivosti v oblasti krčnej a drikovej chrbtice, pričom ostatné SSU naďalej pretrvávajú a boli bodovo ohodnotené. Prihliadol aj na skutočnosť, že pred úrazom vykonávala prácu psychológa ako zamestnankyňa, pričom po úraze a po ukončení práceneschopnosti pokračovala vo výkone práce ako samostatne zárobkovo činná osoba a dodnes má psychologickú ambulanciu s 1 zamestnancom. Z dokazovania však vyplynulo, že výkon práce má sťažený v tom, že na pracovisko si musí zabezpečiť odvoz, nakoľko od nehody nie je schopná riadiť vozidlo a vzhľadom na jej poškodenie členka má problém aj s chôdzou. Bolo preukázané, že často máva bolesti a vtedy zruší objednaných pacientov, resp. jej zamestnankyňa ich za ňu vybaví. Pracovnú činnosť vykonáva napriek zdravotným obmedzeniam aj z toho dôvodu, aby mala zmysel života, dosiahla príjem pre rodinu a aby zamestnala svoju myseľ, aby sa nezhoršovala jej duševná porucha. Teda nie je úplne vyradená zo života, ostala jej zachovaná rodina, ktorá jej doteraz pomáha, má zamestnanie, avšak výrazným spôsobom sa jej znížila kvalita života vo všetkých oblastiach. Prihliadol pri SSU najmä na zistenú diagnózu podľa položky 253 - vážne duševné poruchy, ktoré dlhodobo a v podstate v každej oblasti života ju výrazným spôsobom obmedzujú. Prihliadol aj na tú skutočnosť, že bola doteraz odškodnená za bolestné sumou 31 575 Sk (1 048,10 €) a z titulu SSU sumou 15 000 Sk (497,91 €). Uvedené odškodnenie vzhľadom na zistený rozsah zranení, priebeh a celkovú dĺžku liečby považoval za nedostatočné odškodnenie aj s prihliadnutím na § 1 vyhl.č.32/65 Zb. (jeho znenie citoval). Nespochybňoval závažnosť jej obmedzení vo všetkých oblastiach jej života, avšak bol zároveň toho názoru, že uplatňované zvýšenie odškodnenia o 40 násobok v danom prípade je neprimerané. Napriek závažnosti prípadu u nej „sa nejedná“ o najzávažnejšie možné SSU, ktoré by odôvodňovalo zvýšenie odškodnenia až o 40 násobok a preto dospel k záveru, že odôvodnené zvýšenie odškodnenia za jej bolesť je 15 násobné zvýšenie a odôvodnené zvýšené odškodnenia za jej SSU je 10 násobné zvýšenie. Pri rozhodovaní postupoval aj podľa § 391 ods.2 CSP a prihliadal aj na záväzné stanovisko KS v Košiciach, vyjadrené v rozhodnutí 5Co/17/2006-246 z 18.4.2013 s poukazom na rozhodnutia 3Cdo/92/2008 a 22Cdo/1330/2011. Z vykonaného dokazovania po zrušení rozsudku 10C/474/2002-143 z 25.2.2005 vyplýva, že došlo k podstatnej zmene pomerov na jej strane, ako to bolo oboznamované a jej zdravotný stav sa výrazne zhoršil, oproti prvým posudkom o bolestnom a SSU. Vznikla teda nová dôkazná situácia, ktorú opätovne musel vyhodnotiť a dospel k záveru, že u nej je dôvodné zvýšenie odškodnenia za bolesť o 15 násobok a odškodnenia za SSU o 10 násobok. Takisto bol viazaný aj právnym názorom KS v Košiciach „vyjadrený“ v zrušujúcom uznesení 5Co/383/2016-488 z 3.5.2017. Mala by nárok podľa zistených bodov za bolestné a za SSU podľa § 7 ods.1 vyhl.č.32/65 Zb. vo výške 1,99 € (60 Sk) za 1 bod. Bolestné vo výške 876,25 bodov násobené 60 Sk sa rovná 52 575 Sk čo v prepočte na € predstavuje 1 745,17 €. SSU vo výške 818,50 bodov násobené 60 Sk sa rovná 49 110

Sk čo v prepočte na € predstavuje 1 630,15 €. Žalobkyni doteraz bola vyplatená z titulu bolestného 28.11.2001 suma 31 575 Sk a z titulu SSU 20.6.2001 suma 15 000 Sk. Náhrada za bolestné zvýšená o 15 násobok predstavuje 26 177,55 € (zistené bolestné vo výške 876,25 bodov násobené 1,99 € - 60 Sk za 1 bod = 1 745,17 € násobné 15 = 26 177,55 €). Po odrátaní doteraz vyplatenej náhrady z titulu bolestného 1 048,10 € (31 575 Sk) má nárok na doplatenie odškodnenia z titulu bolestného vo výške 25 129,45 €. Náhrada za SSU zvýšená o 10 násobok predstavuje 16 301,50 € (zistené SSU vo výške 818,50 bodov násobené 1,99 € - 60 Sk za 1 bod = 1 630,15 € násobné 10 = 16 301,50 €). Po odrátaní doteraz vyplatenej náhrady z titulu SSU vo výške 497,90 € (15 000 Sk) má nárok na doplatenie odškodnenia z titulu SSU vo výške 15 803,60 €. Preto jej priznal celkovú sumu 40 933,05 € z titulu doplatenia náhrady za bolestné a za SSU. V konaní si uplatnila zaplatenie 61 840,27 € a preto v prevyšujúcej časti nad priznanú sumu, teda o 20 907,22 €, žalobu zamietol. Výrok o trovách konania medzi stranami sporu sa opiera o § 255 ods.1 v spojení s § 262 ods.1,2 CSP. CSP nemá ust. obdobné § 142 ods.3 O. s. p., ktoré sa uplatňovalo ako lex specialis vo vzťahu k § 142 ods.2 O. s. p. Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy v O. s. p. nová právna úprava v CSP už neobsahuje 3 špeciálne skutkové podstaty (§ 142 ods.1,2,3 O. s. p.), ale len 2 (§ 255 ods.1,2 CSP). Na prvom mieste je zásada úspechu a v prípadoch, keď mala strana sporu vo veci úspech len čiastočný, platí pravidlo uvedené v § 255 ods.2 CSP. Zásadu úspechu vo veci je potrebné uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od jeho úvahy alebo od ZP. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Má právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy (nie zo sumy žalovanej). Je teda plne procesne úspešnou stranou sporu, nakoľko mala plný úspech, čo do základu uplatneného nároku, pričom výška plnenia závisela výlučne od jeho úvahy. Teda vzniklo jej právo na náhradu trov konania proti žalovanému vo výške 100 % z prisúdenej sumy 40 933,05 €. O výške náhrady trov konania rozhodne až po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením. Výrok o povinnosti žalovaného nahradiť trovy znaleckého dokazovania znaleckej organizácii forensic.sk sa opiera o § 259 a § 260 v spojení s § 255 a § 262 CSP. Priznal znaleckej organizácii uznesením 10C/474/2002-674 z 18.1.2019 odmenu a náhradu hotových výdavkov za podaný ZP č.199/2018 vo výške 2 275,34 €, za výsluch znalca 233,95 € a uložil účtárni Okresného súdu (ďalej len OS) Rožňava uhradiť znaleckej organizácii 1 000 € zo zloženej zálohy na znalecké dokazovanie. Keďže náklady na znalecké dokazovanie boli vyššie ako zložená záloha, v uznesení rozhodol, že o zvyšku priznanej odmeny a náhrady hotových výdavkov rozhodne v konečnom rozhodnutí. Už nerozhodoval o náhrade trov štátu, nakoľko o náhrade trov štátu rozhodol v uznesení 10C/474/2002-457 z 13.6.2016, keď nepriznal štátu právo na náhradu trov konania. Uvedené uznesenie bolo zrušené uznesením KS v Košiciach 5Co/383/2016-488 z 3.5.2017, okrem výroku o náhrade trov štátu a preto v tejto časti uznesenie nadobudlo právoplatnosť.

3. Žalobkyňa proti uvedenému rozsudku podala v zmysle § 355 a n. zák.č.160/15 Z. z. Civilného sporového poriadku v zákonnej 15 dňovej lehote odvolanie a navrhla rozsudok v napadnutej časti zmeniť tak, že žalovaný je povinný zaplatiť jej náhradu škody na zdraví ešte v sume 16 827,93 €; má voči žalovanému právo na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % (odvolací návrh). Uviedla, že podáva odvolanie proti II. výroku rozsudku, v ktorom súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a, že odvolaním nenapáda rozsudok súdu v I., III. a IV. výroku. (rozsah odvolania). O d o n e n i e: I. Odvolacie dôvody. Podané odvolanie odôvodnila § 365 ods.1 písm. h) CSP tým, že rozhodnutie súdu v napadnutej časti vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. II. Opakovala, čoho sa podanou žalobou domáhala, čím podanú žalobu skutkovo odôvodnila, ako odôvodnila pasívnu legitímáciu žalovaného a výšku požadovanej náhrady škody, ako súd napadnutým rozsudkom rozhodol a čím odôvodnil rozhodnutie o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti. III. Súd - podľa jej názoru - prijal správny právny záver, že v jej prípade sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa v zmysle § 7 ods.3 vyhl.č.32/65 Zb. pre zvýšenie tak odškodnenia za bolesť ako aj odškodnenia za SSU. Súd však neprihliadol na všetky dôvody, resp. ich nezohľadnil v dostatočnej miere, čo následne viedlo k tomu, že nepriznal jej mimoriadne zvýšenie odškodnenia v dostatočne primeranej miere. Citovala (neúplne) znenie § 2 ods.1 vyhl.č.32/65 Zb. a časti A. I. ods.1 jej prílohy. Vyhl.č.32/65 Zb. v § 7 ods.3 nekonkretizuje ani nepodáva výklad pojmu dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by mali byť relevantné vo vzťahu k možnosti súdu priznať poškodenému mimoriadne zvýšenie odškodnenia za bolesť. Je preto na súde, aby v každom jednotlivom prípade skúmal okolnosti prípadu a otázku, či základné odškodnenie za bolesť stanovené len na základe celkového počtu bodov v LP a hodnoty bodu stanovenej v § 7 ods.1 uvedenej vyhl. je odškodnením primeraným vzhľadom k všetkým zisteným okolnostiam prípadu. Jednotlivé sadzby stanovené v prílohe vyhl.č.32/65 Zb. za konkrétne poškodenia zdravia zohľadňujú závažnosť týchto poškodení. V prípade komplikovanejších a závažnejších poškodení zdravia, kedy dochádza ku vzniku viacnásobných zranení, dochádza k násobeniu negatívnych skutočností spojených

s liečbou a odstraňovaním následkov poškodení zdravia, ktoré sa následne prejavia nielen v samotnej bolestivosti zranenia či liečby, ale následne aj v ťažkom psychickom rozpoložení osoby, psychických strastiach, v drastickom sťažení zdravotnej pohody a komfortu. V závažných prípadoch, kedy tieto negatívne skutočnosti dosahujú hranicu únosnosti z hľadiska ich znášania poškodenou osobou, nie je základné odškodnenie za bolesť stanovené len na základe bodového hodnotenia spôsobilé tieto fyzické a duševné strasti sprevádzajúce liečbu primeraným spôsobom zohľadniť. Práve v týchto prípadoch dáva potom § 7 ods.3 vyhl.č.32/65 Zb. možnosť zvážiť a posúdiť tieto dôvody hodné osobitného zreteľa, a primerane zvýšiť odškodnenie za bolesť. Aj keď súd prihliadol na niektoré skutočnosti týkajúce sa jej liečby a odstraňovania následkov telesných poškodení zdravia, nezohľadnil všetky skutočnosti, ktoré v danom prípade boli v konaní preukázané a ktoré je možné považovať za dôvody hodné osobitného zreteľa. V prvom rade poukázala na to, že pri predmetnej dopravnej nehode utrpela viacero závažných zranení na viacerých častiach tela, kedy dochádza k násobeniu pocitov bolestivosti v porovnaní s prípadom, keď poškodený utrpí len jedno poranenie na jednej časti tela. Aj zo znaleckého dokazovania bolo preukázané, že táto vysoká jej bolestivosť musela byť tlmená liekmi analgetikami a hypnotikami, a to až do obdobia približne 4 mesiacov po úraze, čo svedčí o skutočne vysokej bolestivosti na rôznych častiach jej tela. Počas liečby sa viacnásobne podrobila operačným zákrokom, čo znamená opäť vyšší stupeň telesných a duševných strastí, nutnosť podrobena sa opakovanej rehabilitácii po operáciách, sťaženie zdravotného komfortu a pohody, ako je tomu v prípade podstúpenia len jedného operačného zákroku. Bola dlhodobo nevládna a odkázaná na pomoc iných osôb a bol po dlhý čas narušený jej obvyklý spôsob života. Prvé dni bola odkázaná na infúzie a transfúzie, mala silné bolesti a bola maximálne odkázaná v pohybe. Približne prvé 2 týždne bola pripútaná na lôžku, na ktorom vykonávala všetky základné životné „úkon“ ako jedenie, toaletu a hygienu. Svedok Ing. Jakubov potvrdil, že bola najprv len ležiaca a následne sa mohla pohybovať len na vozíčku, na ktorom jej musel pomáhať sa pohybovať po byte. Následne bola odkázaná na pohyb na barlách. Počas liečby prežívala úzkosť a depresiu, čo bolo potvrdené znaleckým dokazovaním. Uvedené skutočnosti boli ešte umocnené tým, že v tom čase mala 2 deti vo veku 6 a 10 rokov, pričom 6 ročné dieťa nastupovalo práve do školy, a nemohla sa o deti v tomto citlivom veku postarať, čo jej mimoriadne sťažovalo psychickú pohodu. Z uvedených dôvodov im približne na obdobie pol roka musela pomáhať platená opatrovateľka. Za ďalší dôvod je možné taktiež považovať jej dlhodobú práceneschopnosť, ktorá trvala približne obdobie pol roka. Musela sa opakovane podrobovať rehabilitačnej liečbe z dôvodu opakovania operačných zákrokov, ktoré si u nej vyžiadali opakovanú rekonvalescenciu. Za osobitný dôvod považovala aj skutočnosť neskorej diagnostiky traumatického roztrhnutia bránice, ktoré bolo u nej ako následok zistené až v r.2013, pričom následne musela ešte v r.2016 podstúpiť vážnu operáciu. Súd nedostatočne zohľadnil všetky uvedené dôvody, najmä nedostatočne prihliadol na všetky nielen telesné, ale najmä duševné strasti, ktoré musela prekonať počas liečby. Ako už uviedla, pri odškodnení za bolesť sa neprihliada výlučne na samotnú bolestivosť poškodení zdravia a ich liečby, ale aj na sťaženie zdravotnej pohody, závažné psychické zmeny, stavy únavy, fyzické útrapy a strasti z obmedzenia pohybu alebo bezvládnosti, ktoré sa taktiež považujú za bolesť v zmysle časti A. I. ods.1 prílohy vyhl.č.32/65 Zb. Vzhľadom na uvedené považovala za primerané zvýšenie odškodnenia za bolesť na sumu 33 826,65 €, čo predstavuje 20 násobné zvýšenie odškodnenia za bolesť. Práve uvedená výška odškodnenia primerane vystihuje vážnosť jednotlivých zranení, ako aj priebeh ich liečby a všetky telesné a psychické strasti, ktoré počas liečby prežívala. IV. V prípade odškodnenia za SSU § 7 ods.3 vyhl.č.32/65 Zb. obdobne nekonkretizuje ani nepodáva výklad pojmu dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by mali byť relevantné vo vzťahu k možnosti súdu priznať poškodenému mimoriadne zvýšenie odškodnenia. Je preto na súde, aby v každom jednotlivom prípade skúmal okolnosti prípadu a otázku, či základné odškodnenie za SSU stanovené len na základe celkového počtu bodov v LP a hodnoty bodu stanovenej v § 7 ods.1 uvedenej vyhl. je odškodnením primeraným vzhľadom k všetkým zisteným okolnostiam prípadu. Ohľadne dôvodov pre zvýšenie odškodnenia za SSU súd správne ju považoval za prípad hodný osobitného zreteľa v zmysle § 7 ods.3 vyhl.č.32/65 Zb. Nedostatočne podrobne však prihliadol na všetky mimoriadne okolnosti jej prípadu. Predovšetkým utrpela vážne zranenia v mladom veku ako matka 2 mal. detí, ktoré boli odkázané na jej starostlivosť. Vážne poškodenia zdravia pri dopravnej nehode spôsobili, že sa musela starať iba o seba a starostlivosť o deti nemohla najprv vykonávať vôbec a následne len v obmedzenom rozsahu. Od mladého veku je v dôsledku následkov dopravnej nehody pohybovo obmedzená v tom smere, že ju bolí chrbtica a trpne jej ruka, z ktorej jej vypadávajú predmety. Dodnes si nedokáže umyť sama chrbát a pri sprchovaní jej musí pomáhať manžel. Má problémy v bežných činnostiach a starostlivosti o domácnosť, ktoré predtým bežne robila, ako je nakupovanie, varenie, upratovanie. Pohybové obmedzenia viedli k tomu, že po dopravnej nehode úplne prestala vykonávať svoje záľuby, ako turistiku, bicyklovanie, tenis, lyžovanie. Pre zdravotné problémy musela po dopravnej nehode ukončiť pracovný pomer. Otvorila

si síce súkromnú prax, ktorú však môže vykonávať len za pomoci spolupracovníkov, pretože sama by túto prácu nezvládla. Osobitným dôvodom sú psychické zmeny, ktoré nastali u nej po dopravnej nehode a ktoré boli preukázané aj znaleckým dokazovaním. Úplne sa jej zmenila povaha a nálady, čo je osobitne veľmi citlivou skutočnosťou z dôvodu, že je povoláním psychológ a práve od nej sa očakáva, že bude poskytovať psychologickú pomoc druhým. Zmeny povahy a nálad viedli už v jej mladom veku k degradácií kvality jej manželského vzťahu, čo sa podstatným spôsobom prejavilo aj vo sfére intímneho manželského spoluzitia. V dôsledku pohybových obmedzení ale aj psychických zmien prestala úplne viesť akýkoľvek spoločenský život, napr. účasť na plesoch, divadelných podujatiach a pod. Pre ňu ako ženu sú taktiež veľmi nepríjemné a zvlášť citlivé jazvy, ktoré jej ostali po zraneniach. Všetky popísané zmeny potvrdené svedeckými výpoveďami a podporené aj odbornými medicínskymi zisteniami znalcov v ZP preukazujú, že u nej nastala v už jej mladom veku a na začiatku jeho najproduktívnejšieho obdobia rapídna zmena kvality jej života. V takejto podstatne zníženej kvalite je odkázaná prežiť celý zvyšok života. V tomto smere zdôrazňovala, že odškodnenie za SSU predstavuje jednorazovú náhradu, ktorá má zohľadňovať nielen momentálne ťažkosti a obmedzenia, ale má zohľadniť dlhoročné každodenné jej obmedzenia, ktoré jej boli spôsobené cudzím zavinením a ktoré jej sťažujú a strpčujú život a jej uplatnenie v širokom spektre možností. Považovala tiež za potrebné prihliadnúť na skutočnosť, že jej trvalé zdravotné problémy sa budú s pribúdajúcim vekom už len zhoršovať. Vzhľadom k týmto skutočnostiam za primerané považovala priznanie mimoriadneho zvýšenia odškodnenia za SSU v celkovej sume 23 934,33 €, čo predstavuje 15 násobné zvýšenie odškodnenia za SSU. V súvislosti s dlhoročným vedením súdneho sporu (súdny spor sa vedie od r.2002, teda už približne 17 rokov) dovolila si poukázať na rozhodnutie NS Českej republiky (ďalej len ČR) IV.ÚS 3122/2015 z 2.2.2016. Citovala časť bodu 24. a 26. Odôvodnenia Nálezu Ústavného súdu (ďalej len ÚS) ČR zo 16.2.2016. Uvedený právny názor je možné vzhľadom na obdobnosť právnej úpravy aplikovať aj v jej prípade. Poukazovala tu na skutočnosť, že o náhrade za vážne poškodenie jej zdravia sa rozhoduje takmer 19 rokov po tom, čo k takémuto vážnemu zásahu do jej telesnej integrity došlo. Ak má náhrada škody na zdraví naplniť svoj účel a svoju satisfakčnú funkciu, potom je nevyhnutné zohľadniť aj skutočnosť, že vyhl.č.32/65 Zb. bola prijatá za úplne odlišných sociálnych a ekonomických podmienok a že od samotnej dopravnej nehody v r.2000 nastal radikálny posun v spoločenských podmienkach. Vzhľadom k tomu len samotná hodnota 1 bodu vo výške 60 Sk, čo je približne 1,99 €, zjavne nezodpovedá požiadavke poskytnutia primeranej náhrady za tak vážne poškodenie zdravia. Preto si dovolila požiadať, aby sa pri posudzovaní veci prihliadalo i na túto podstatnú skutočnosť. VI. Za primeranú považovala celkovú náhradu škody na zdraví v sume 57 760,98 € (odškodnenie za bolesť 33 826,65 € + odškodnenie za SSU 23 934,33 €). Preto sa odvolacím návrhom domáhala priznania náhrady škody na zdraví ešte v sume 16 827,93 € (57 760,98 € - 40 933,05 € priznaných súdom).

4. V zákonnej 15 dňovej lehote podala žalovaná proti I., III. a IV. výroku rozsudku o d v o l a n i e, ktoré odôvodnila tým, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil, čím sú dané odvolacie dôvody podľa § 365 ods.1 písm. f) a h) CSP a preto žiadala rozsudok súdu zmeniť tak, že sa žaloba zamietne. I. Uviedla, čo je predmetom konania, čoho sa žalobkyňa návrhom podaným na súde 25.6.2002 domáhala voči žalovanému Mliekospol, ako nárok špecifikovala a vyčísl'ovala, ako súd rozhodol rozsudkom z 25.2.2002 spolu s dopíňacím rozsudkom a KS Košice uznesením 5Co/17/2006 z 18.4.2013, ako po vykonanom dokazovaní rozhodol súd rozsudkom z 18.1.2019 a, že s predmetným rozhodnutím nesúhlasí a preto ho napáda podaným odvolaním. Ďalej uviedla: II. Nie je spornou skutočnosť, že k dopravnej nehode, od ktorej žalobkyňa odvodzuje svoj nárok došlo za účinnosti vyhl.č.423/91 Z. z., ktorou sa ustanovoval rozsah a podmienky zákonného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou vozidla. Uplatnila si nárok na náhradu škody žalobou z 25.6.2002, ktorou sa domáhala voči žalovanému Mliekospol, neskôr SOLE Slovakia náhrady škody na zdraví. Súd rozsudkom z 25.2.2002 spolu s dopíňacím rozsudkom zaviazal žalovaného SOLE Slovakia - právneho nástupcu pôvodne žalovaného na úhradu ňou uplatnenej sumy ako aj na náhradu trov konania. Potom čo predmetné rozhodnutie podaným odvolaním napadol vedľajší účastník na strane žalovaného, bolo odvolacie konanie prerušené, a to z dôvodu, že na majetok žalovaného KS Bratislava uznesením 3K 223/2004 z 22.3.2005 vyhlásil konkurz. Opakovala skutočnosti uvedené v podaní zo 7.12.2015 (č.l.430-430 p. v.) a uviedla: V zmysle výpisu z OR OS Bratislava I oddiel Sa, vložka č.3071/B 1.4.2014 došlo k výmazu žalovanej SOLE Slovakia z OR, a to bez právneho nástupcu, na ktorého by prešli práva a povinnosti zaniknutej spoločnosti. Citovala znenie § 3 ods.1,4 vyhl.č.423/91 Zb. Vychádzajúc z uvedeného je takto zrejme, že k výmazu žalovaného z OR došlo k 1.4.2014, kedy došlo k zániku tejto spoločnosti t.j. k ukončeniu jej právnej existencie v zmysle § 20a ods.2 O. z., a to bez právneho nástupcu, na ktorého by boli prešli práva a povinnosti zo zaniknutej spoločnosti. Pokiaľ' z cit. § 3 ods.4 cit. vyhl. je zrejme, že v prípade zániku právnickej osoby má poškodený

priamo voči poisťovni právo, aby mu škodu nahradila v tom istom rozsahu, v akom by mu ju bola povinná nahradiť za poisteného, keby právnická osoba nezanikla, tak z uvedeného nie je možné vyvodiť, aby práva a povinnosti zaniknutého subjektu na základe ust. tohto špeciálneho predpisu prešli na poisťovňu, resp. na ňu. Zdôrazňujúc to, že poškodený má v prípade zániku právnickej osoby jedine priamy nárok na náhradu škody voči poisťovni, čo však neznamená a nie je totožné s prevodom alebo prechodom práv alebo povinností, a preto ak došlo k výmazu žalovanej SOLE Slovakia z OR bez právneho nástupcu, tak potom neexistuje žiaden nástupnícky subjekt vrátane jej, na ktorý by práva a povinnosti zaniknutej spoločnosti prešli a nenastala ani právna skutočnosť, s ktorou by právne predpisy spájali prevod alebo prechod práv alebo povinností. Vzhľadom k dôvodu, pre ktorý bol žalovaný vymazaný z OR bez právneho nástupcu a vzhľadom k povahe predmetu konania, ktorým je peňažný nárok, je nepochybné, že nie sú žiadne osoby, ktoré by vstúpili do práv a povinností žalovaného, príp. prevzali záväzky a práva, o ktoré v konaní ide. Je vecou žalobkyne, aký procesný úkon v priebehu konania učinila, avšak nemožno prisvedčiť tomu, aby takýto právny úkon hoc aj akceptovaný súdom, ktorý bol zo zák. povinný riešiť otázku existencie vecnej legitímácie, ktorá je obsahom základného práva na súdnu ochranu garantovaného čl.46 ods.1 Ústavy SR ako aj obsahom práva na spravodlivé súdne konanie garantovaného čl.6 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (Nález III.ÚS 266/2014), mohol navodiť akceptovateľný právny stav splnených podmienok konania a založenej jej pasívnej legitímácie. Nedostatok spôsobilosti byť účastníkom konania je neodstrániteľným nedostatkom podmienky konania, ktorý vedie k zastaveniu konania. Prekážku, ktorá nastala na strane žalovaného jeho zánikom bez právneho nástupcu nebolo možné účinne odstrániť postupom podľa § 92 ods.2 O. s. p., pretože ona nie je právnym nástupcom žalovaného. V zmysle uvedeného je takto zrejme, že rozhodnutie založené na argumentácii súdu, že povinnosť nahradiť škodu spôsobenú prevádzkou vozidla už existovala, len jej nositeľom bol pred zánikom iný subjekt a ona sa v zmysle § 3 ods.4 vyhl.č.423/91 Z. z. v spojení s § 28 ods.3 zák.č.381/01 Z. z. stala nositeľom právnej povinnosti nahradiť škodu v tom istom rozsahu, v akom by ju bola povinná nahradiť za poisteného keby právnická osoba nezanikla a preto je daná jej pasívna legitímácia, nie je správne a preto sa podaným odvolaním domáhala jeho zmeny. II. Nepovažovala za správne rozhodnutie súdu ani v časti, ktorým priznal žalobkyni náhradu za bolesť 25 129,45 € a náhradu za SSU 15 803,60 €. Niet pochýb o tom, že predmet súdneho konania je vymedzený žalobou. V zmysle platnej právnej úpravy, ust. tak CSP, ako aj O. s. p., je žalobca povinný v žalobe svoj žalobný nárok riadne špecifikovať, individualizovať a konkretizovať. Predmet civilného sporu zásadne neurčuje súd, ale žalobca ako tzv. dominus litis. To vyplýva predovšetkým z dispozičného princípu sporového konania, podľa ktorého žalobca zásadne disponuje konaním a jeho predmetom. Dispozícia samotným konaním sa prejavuje predovšetkým v tom, že žalobca sa rozhodne uplatniť, resp. neuplatniť svoje subjektívne právo na súdnu ochranu. Žalobný (procesný) nárok sa vo všeobecnosti skladá z 2 zložiek. Tou prvou je pravdivé a úplne opísanie rozhodujúce okolnosti skutkového žalobného deja, z ktorých žalobca vyvodzuje ohrozenie alebo porušenie svojho subjektívneho práva materiálnej povahy. Druhou zložkou žalobného nároku je tzv. žalobný návrh, označovaný aj ako petit žaloby, v ktorom sa konkretizuje návrh žalobcu na poskytnutie ochrany špecifickým spôsobom zodpovedajúcim skutkovému žalobnému deju. V zmysle § 216 CSP, je petit žaloby, s výnimkou uvedenou v ods.2 cit. ust., pre súd záväzný, nielen čo do výroku, ale i čo do predmetu dokazovania - preto musí byť žalobný petit jasný, stručný, určitý, zrozumiteľný a vykonateľný. V predmetnej veci žalobkyňa vymedzila predmet konania žalobou doručenou súdu 25.6.2002 tak, že si uplatňuje nárok na náhradu škody na zdraví, ktorý veľmi presne a jasne špecifikovala, že ide o nárok na odškodnenie za bodové ohodnotenie bolestného a SSU na základe LP vystaveného 27.12.2001 F.. A. za 526,25 bodov čo pri hodnote bodu 60 Sk predstavuje 31 575 Sk t.j. 1 048,09 €, z ktorého požaduje 40 násobné zvýšenie odškodnenia vo výške 1 263 000 Sk, t.j. 41 923,90 € a titulom SSU podľa LP vystaveného 27.12.2001 F.. A. za 250 bodov čo pri hodnote bodu 60 Sk predstavuje 15 000 Sk, t.j. 497,90 €, požaduje 40 násobné zvýšenie odškodnenia vo výške 600 000 Sk, t.j. 19 916,35 €. Na takto uplatnenom nároku zotrvala v priebehu celého konania a to aj napriek výsledkom vykonaného dokazovania v spore, ktorým došlo ku zmene bodového hodnotenia pri jednotlivých dielčích nárokoch. Vychádzajúc z presne a jasne ňou špecifikovaného žalobného nároku je zrejme, čo tvorilo predmet súdneho konania, a preto mohol súd rozhodovať len o tomto nároku, čo v danom prípade znamenalo, že pri rozhodovaní o nároku titulom bolestného a SSU mal za základ zobrať len súčet bodového hodnotenia len za položky, ktoré boli žalobou uplatnené a v konaní znalecky potvrdené. Čo znamená, že z hodnotenia posudku o bolestnom vypracovaného 9.7.2001 F.. A. podľa vyhl.č.32/65 Z. z. za položky: 206f - zlomeninu ľavej pätnjej kosti v rozsahu 260 bodov vrátane zvýšenia pre bolestivý spôsob liečby, 105b - vytknutie krčnej chrčtice bez poškodenia miechy - v rozsahu 97,50 bodov, 136d - zlomeninu tela pravej ramennej kosti - v rozsahu 75 bodov, 2 x 115 - hlbokú ranu pravého ramena a predlaktie, t.j. 2 x 11,25 bodov, 160b - pomliaždenie pravého kolena v rozsahu 11,25 bodov,

90a - subkapsulárny hematóm - roztrhnutie pečene v rozsahu 60 bodov, v celkom počte bodov 526,25 bodov a to bez ohľadu nato, že v konečnom rozhodnutí neprekročil žalobný petit. Pri nároku titulom SSU z hodnotenia SSU vypracovaného 9.7.2001 F. A. podľa vyhl.č.32/65 Z. z. za položku: 412 - plochú nohu vľavo po zlomenine päťnej kosti v rozsahu 150 bodov, 323d - obmedzenie pohyblivosti pravého ramena stredne ťažké - v rozsahu 50 bodov nahradenú znalecky preukázanou pol.323e - za obmedzenie pohyblivosti pravého ramena ľahkého stupňa v rozsahu 25 bodov, v celkovom počte 175 bodov a to bez ohľadu nato, že v konečnom rozhodnutí neprekročil žalobný petit. Ako účastník konania má právo na spravodlivé rozhodnutie vo veci, pričom aplikačnou praxou súdu jej v danom prípade táto spravodlivosť bola odopretá, keď ju zaviazal uhradiť žalobkyni nárok, ktorý v predmetnom konaní neuplatňovala, a ktorý v číselnom vyjadrení takto predstavuje rozdiel v jej neprospech v celkovej výške 23 272,27 € a to konkrétne - u bolestného 10 456,09 € (876,25 bodov x 60 Sk x 15 násobok - plnenie 31 575 Sk = 757 050 Sk, t.j. 25 129,45 € oproti 526,25 bodov x 60 Sk x 15 násobok - plnenie 31 575 Sk = 442 050 Sk, t.j. 14 673,37 €), u SSU 12 816,18 € (818,50 bodov x 60 Sk x 10 násobok plnenie 15 000 Sk = 476 100 Sk, t.j. 15 803,63 € oproti 175 bodov x 60 Sk x 10 násobok - plnenie 15 000 Sk = 90 000 Sk, t.j. 2 987,45 €). III. Nesprávnosť rozhodnutia súdu videla aj v neprimeranej výške priznaného odškodnenia a mála zato, že v tomto smere nebol rešpektovaný právny názor odvolacieho súdu vyslovený v zrušujúcom uznesení KS Košice 5Co/17/2006, ktorý nárok na mimoriadne zvýšenie odškodnenia bolestného ako aj SSU s poukazom na výnimočnosť aplikácie § 7 ods.3 vyhl.č.32/65 Zb. nemal za preukázaný, poukazujúc nato že neboli preukázané dôvody jeho aplikácie, resp. priznania náhrady nad rámec stanovený v § 6 ods.2 cit. vyhl. a mala zato, že ani po doplnenom dokazovaní tieto dôvody naplnené neboli. Primerané zvýšenie sumy zodpovedajúcej základnému počtu bodov zistenému lekárom upravuje § 7 ods.3 vyhl.č.32/65 Zb. v znení noviel (jeho znenie citovala). Aplikácia tohto ust. závisí od stupňa a rozsahu obmedzenia alebo straty predpokladov pre uplatnenie poškodeného v živote a spoločnosti, pričom stupeň, rozsah a intenzita obmedzených alebo stratených predpokladov v celkom výnimočných prípadoch hodných mimoriadneho zreteľa podstatne prevyšuje stupeň, rozsah a intenzitu predpokladanú v § 6 ods.2 tejto vyhl. Medzi také prípady je možné zaradiť obmedzenie alebo stratu predpokladov pre uplatnenie v živote a v spoločnosti, pre ktoré je poškodenému podstatne sťažené alebo znemožnené uplatnenie v živote a v spoločnosti v porovnaní so stavom pred úrazom, pričom v posúdení celkových okolností prípadu možno vyhodnotiť ako celkom výnimočný prípad hodný osobitného zreteľa. Zvýšenie náhrady za bolestné a zvýšenie náhrady za SSU sú 2 samostatné nároky, ktoré spolu síce súvisia, avšak u každého tohto nároku je osobitne upravené priznávanie náhrady. Vzhľadom na právnu samostatnosť oboch nárokov musia byť u každého nároku samostatne dané dôvody hodné osobitného zreteľa pre zvýšenie náhrad odškodnenia. Pokiaľ ide o zvýšenie náhrady za bolesť, podľa praxe súdov má nemateriálnu psychickú zložku, preto priznanie jeho odškodnenia závisí od zistenia, či v organizme poškodeného nastali objektívne zistiteľné zmeny, vyvolané zranením a či pri liečení alebo odstraňovaní následkov spôsobili bolesti. Pritom na niektoré bolesti sa neprihliada a ostatné sa hodnotia primerane povahe zranenia či iného zásahu v priebehu liečenia. Ide teda o skúmanie tých skutočností, ktoré závisia od odborného posúdenia a nie od zistenia súdu. Súd v skutočne odôvodnených prípadoch môže priznať aj zvýšenie odškodnenia, lekárske stanoveneho. Toto zvýšenie však musí byť osobitne odôvodnené a môže byť priznané iba v prípade, ak preukázateľne pri poškodení zdravia znášal poškodený zvlášť mučivé útrapy a bolesť mu spôsobovala zvlášť mučivé stavy. Zvýšenie odškodnenia za priznané bolestné nemôže byť odôvodňované skutočnosťami, ktoré podmieňujú zvýšenie odškodnenia za SSU. Žalobkyňa opierala svoj nárok o LP vypracovaný F. A., z ktorého vyplýva, že základná bodová sadzba ohodnotenia bolestného predstavuje 526,25 bodov, ktoré predstavuje hodnotenie bolestného v základom bodovom vyjadrení v zmysle prílohy vyhl.č.32/65 Zb. s výnimkou jediného zranenia, kde posudzujúci lekár stanovil bodové hodnotenie za zlomeninu ľavej päťnej kosti pol. 206f vrátane zvýšenia v zmysle prílohy A. Zásad pre hodnotenie, I. Odškodnenie za bolesť. Základným predpokladom zvýšenia odškodnenia za bolesť podľa § 7 ods.3 vyhl.č.32/65 Zb. je zvýšenie hodnotenia poškodenia na zdraví podľa časti A. Zásady pre hodnotenie, I. Odškodnenie za bolesť ods.6,7 tvoriaci prílohu vyhl., lekárom podávajúcim posudok o bolestnom. Ak lekár nezvýši hodnotenie poškodenia na zdraví, z tohto dôvodu nemožno urobiť záver o tom, že ide o prípad hodný osobitného zreteľa (právny názor vyslovil aj KS v Košiciach v rozhodnutí 5Co 50/2006 z 10.4.2006). Na základe takto vykonaného dokazovania, je možné konštatovať, že ďalšie zvýšenie odškodnenia za bolesť u nej neprichádza do úvahy, nakoľko jednak neboli naplnené ani len podmienky pre zvýšenie bolestného hodnotiacim lekárom (znalcom) na maximálnu hranicu, t.j. 2 násobok základnej sadzby, a za ďalšie v konaní žiadnym relevantným spôsobom nepreukázala že úrazom, jeho liečením či odstraňovaním následkov jej boli spôsobené bolesti, ktoré sú omnoho väčšie a závažnejšie ako v ostatných obdobných prípadoch rovnakého poškodenia zdravia. Samotná závažnosť určitého druhu poškodenia zdravia nie je

automaticky dôvodom pre posudzovanie prípadu ako hodného osobitného zreteľa, keďže diferenciácia jednotlivých druhov poranenia je vykonaná v prílohe vyhl.č.32/65 Zb. s následným pridelením bodov jednotlivým formám poškodenia zdravia a tomu zodpovedajúcej spôsobenej bolesti. Z týchto dôvodov je preto súdom priznané mimoriadne zvýšenie odškodnenia za bolesť na 15 násobok absolútne neodôvodneným, pretože osobitný charakter vytrpenej bolesti pri dopravnej nehode, ako aj pri liečení následkov je plne zohľadnený v posudku F. A.. K súdom priznanému nároku na „mimoriadne“ zvýšenie odškodnenia za SSU, považovala za potrebné poukázať nato, že takmer každé poškodenie zdravia, ktoré zanechá následky, spôsobí zhoršenie kvality života poškodeného po úraze a privodí obmedzenia v jeho spoločenskom živote. Práve to, že poškodenie na zdraví má preukázateľne nepriaznivé dôsledky pre životné úkony poškodeného, pre uskutočňovanie jeho životných a spoločenských potrieb a pre plnenie jeho spoločenských úloh, je dôvodom pre odškodnenie SSU podľa § 444 O. z., v zmysle § 4 a n. vyh.č.32/65 Zb. v znení neskorších predpisov. Už samotné stanovenie základného počtu bodov podľa sadzby v tomto zák. stanovenej primerane zohľadňuje povahu následkov toho ktorého poškodenia zdravia. Opakovala doslovne skutočnosti uvedené v 3.ods. na str.7 tohto odvolania (č.l.703). Pri posudzovaní opodstatnenosti mimoriadnosti prípadu je potrebné rozlišovať 2 roviny a to zdravotnú - vychádzajúcu z lekárskeho posudku a spoločenskú - skúmaním jej predpokladov v živote a spoločnosti pred dopravnou nehodou a ich porovnanie s predpokladmi v živote a spoločnosti po dopravnej nehode (obmedzenie, resp. strata týchto predpokladov). Z posúdenia zdravotno - medicínskej roviny: je zrejmé, a to najmä z obsahu posudku o SSU, že pokiaľ ide o hodnotenie trvalých následkov, za ktoré žalobou požadovala mimoriadnu náhradu sa v priebehu rokov nezmenilo pri pol.412 - plochú nohu vľavo po zlomenine pätnjej kosti v rozsahu 150 bodov, avšak pozitívna zmena bola zistená pri obmedzenej pohyblivosti pravého ramena, kde sa pôvodne zistená a hodnotená pohyblivosť stredne ťažká zmenila na obmedzenú pohyblivosť ľahkú. Z hľadiska poškodenia pohybového aparátu je obmedzená len ľahko (nie úplne) bez potreby používania ortopedických pomôcok, či iných oporných alebo podporných pomôcok. Úraz u nej nezanechal stratu sebestačnosti, nie je odkázaná na pomoc, dohľad či starostlivosť iných osôb, následky po zranení nepredstavujú jej sociálnu, pracovnú, spoločenskú, rodinnú či športovú izoláciu. Z hľadiska spoločenského aspektu: je zrejmé, že utrpela úraz vo veku 35 rokov teda v čase keď mala vytvorené rodinné ako aj pracovné zázemie. V konaní poukazovala najmä nato, že nebolo z jej strany preukázané, aby jej zranenie a s tým spojené trvalé následky spôsobili zmeny v jej rodinnom živote či pracovných aktivitách. Ba práve naopak bolo potvrdené, že doposiaľ žije v plne fungujúcej rodine, kde vychovala spolu s manželom 2, t. č. už dospelé a samostatné deti a z verejne dostupných informácií je zrejmé, že má od r.2002 súkromnú prax a pracuje ako dopravný a klinický psychológ a psychoterapeut a predmetom jej činnosti je posudzovanie psychickej spôsobilosti vodičov, inštruktorov autoškôl, odborné poradenstvo pre vodičov, ktorí jazdili pod vplyvom alkoholu, ďalej psychodiagnostika, poradenstvo a pomoc v ťažkých životných situáciách, psychoterapia (úzkosti, depresívnych stavov, fóbii a rôznych iných problémov), vyšetrenia psychickej spôsobilosti na zbrojné preukazy, prácu v SBS, pred plastickou operáciou, pomoc pri zvládaní stresu pri preťažení, únave, pri strate nápadu a motivácie a p. Z tohto zdroja mala informácie o tom, že okrem absolvovaného štúdia psychológie na Filozofickej fakulte UPJŠ Košice a atestácie z klinickej psychológie, absolvovala 4 ročný psychoterapeutický výcvik v kognitívne - behaviorálnej psychoterapii spĺňajúci kritériá EÚ, psychoterapeutický výcvik v symbolickej a relaxačnej terapii, je držiteľkou certifikátu z certifikovanej pracovnej činnosti psychoterapia a certifikátu z certifikovanej pracovnej činnosti dopravná psychológia. Je členkou Slovenskej komory psychológov, Slovenskej psychoterapeutickej spoločnosti, Slovenského inštitútu pre výcvik KBT, Slovenskej lekárskej únie špecialistov a Asociácie dopravných psychológov. Vychádzajúc z týchto skutočností s poukazom na právny názor vyslovený v zrušujúcom uznesení KS Košice v tejto veci, podľa ktorého výrazné zvýšenie náhrady za SSU (približne okolo 10 násobku) je vyhradené prípadom, kedy je poškodený na následky úrazu takmer úplne vyradený zo života a jeho predpoklady pre uplatnenie sú takmer alebo úplne stratené, kedy nie je schopný sám sa obslúžiť (k tomu aj rozsudok NS SR 3Cdo/182/2005), čo nie je jej prípad a preto súdom priznané 10 násobné zvýšenie odškodnenia je neprimerané a nedôvodné. Vzhľadom nato, že v predmetnom konaní nebola preukázaná výnimočnosť jej prípadu, preto na ňu uplatnené nároky nebolo možné aplikovať § 7 ods.3 vyhl.č.32/65 Zb. a preto sa podaným odvolaním domáhala zmeny rozhodnutia súdu a zamietnutia žaloby v celom rozsahu. V nadväznosti na podané odvolanie zároveň napádala aj výrok súdu, ktorým bolo jej priznané právo na náhradu trov konania a právo na náhradu trov znaleckého dokazovania a to vzhľadom nato, že sa jedná o rozhodnutie/výrok závislý na rozhodnutí vo veci samej.

5. K odvolaniu žalovanej podala žalobkyňa nasledovné vyjadrenie: I. Žalovaný v podanom odvolaní namieta nesprávne právne posúdenie splnenia procesných podmienok konania ohľadne danosti svojej vecnej pasívnej legitímácie v konaní. Poukázal pritom, že žaloba bola podaná za účinnosti vyhl.č.423/91

Zb. ktorou sa ustanovuje rozsah a podmienky zákonného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v znení neskorších predpisov (ďalej len vyhl.č.423/91 Zb.; poznámka žalobkyne). Žaloba bola podaná voči Mliekospol-u, neskôr SOLE Slovakia, pričom táto spoločnosť k 1.4.2014 zanikla. Podľa žalovaného zánikom subjektu zodpovedného za škodu spôsobenú prevádzkou vozidla nedochádza v zmysle § 3 ods.4 vyhl.č.423/91 Zb. k prechodu práv a povinností na poisťovňu, resp. na žalovaného, ale vzniká samostatný priamy nárok voči poisťovni. Prekážku, ktorá nastala na strane žalovaného jeho zánikom bez právneho nástupcu nebolo možné účinne odstrániť postupom podľa § 92 ods.2 O. s. p., pretože Slovenská kancelária poisťovateľov nie je právnym nástupcom žalovaného. Ďalej uviedla: Náhrady škôd spôsobených v príčinnej súvislosti s prevádzkou vozidla boli v čase vzniku predmetnej dopravnej nehody z 23.7.2000 v zásade uhrádzané zo systému zákonného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou vozidla založeného vyhl.č.423/91 Zb. Vykonávateľom tohto zákonného poistenia bola Slovenská poisťovňa a. s. V súčasnosti je uvedený právny predpis už neúčinný, nakoľko bol zrušený zák.č.381/01 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zák.č.381/01 Z. z.; poznámka žalobkyne). Avšak podľa intertemporálneho § 28 ods.2 zák.č.381/01 Z. z. sa na „právneho“ vzťahu vzniknuté zo zákonného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou vozidla do 31.12.2001 vzťahujú doterajšie predpisy, teda v tomto prípade vyhl.č.423/91 Zb. Nositeľom práv a povinností zo zákonného poistenia však už nie je Slovenská poisťovňa, a. s., ale v zmysle § 28 ods.3 zák.č.381/01 Z. z. Slovenská kancelária poisťovateľov, ktorú zastupuje Slovenská poisťovňa, a. s. (v súčasnosti po zmene obchodného mena Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s.). Citovala znenie § 3 ods.4 vyhl.č.423/91 Zb. Uvedené ust. síce výslovne nehovorí o prechode povinnosti na náhradu škody zo zaniknutej právnickej osoby ako pôvodnej nositeľky tejto povinnosti na poisťovňu, resp. s prihliadnutím na § 28 ods.3 zák.č.381/01 Z. z. na žalovanú. Avšak implicitne práve prechod tejto povinnosti na poisťovňu (v súčasnosti na žalovanú) z tohto ust. vyplýva. § 3 ods.4 vyhl.č.423/91 Zb. totiž upravuje prípad, kedy nositeľom povinnosti nahraďiť škodu spôsobenú prevádzkou vozidla prestáva byť jeden právny subjekt na základe jeho zániku (nakoľko neexistujúci subjekt nemôže byť nositeľom právnej povinnosti) a práve z titulu tohto zániku v ten istý okamih sa stáva nositeľom tejto povinnosti iný právny subjekt (žalovaná). Dochádza teda k zákonnej sukcesii a to nie univerzálnej (nie k prechodu všetkých práv a povinností), ale len sukcesii singulárnej, to je k prechodu jednej právnej povinnosti, a to povinnosti nahraďiť škodu spôsobenú prevádzkou vozidla. Predmetné ust. neupravuje vznik novej právnej povinnosti, pretože presne tá istá totožná právna povinnosť už existovala, len jej nositeľom bol pred svojím zánikom iný právny subjekt. Nemožno tu teda hovoriť o vzniku osobitnej originárnej povinnosti. Práve naopak, žalovaná sa v zmysle § 3 ods.4 vyhl.č.423/91 Zb. (za súčasnej aplikácie § 28 ods.3 zák.č.381/01 Z. z.) stáva nositeľom právnej povinnosti, ktorá už de jure existovala a vznikla samotným spôsobením škody. V prospech tohto výkladu jasne vyznieva aj doslovné znenie predmetného ust., ktoré uvádza, že poškodený má právo, aby mu bola škoda uhradená. Teda predmetné „uznesenie“ nepoužíva formuláciu, podľa ktorej poškodenému vznikne právo, aby mu poisťovňa škodu nahradila, ale toto právo na náhradu škody už má. Táto formulácia jednoznačne evokuje záver, že poškodený má právo, ktoré už predtým existovalo a nevzniklo až zánikom právnickej osoby. Uvedená formulácia uvedeného ust. v celom svojom kontexte hovorí o tom, že poškodený mal právo, aby mu bola škoda nahradená a toto právo u neho pretrváva aj napriek skutočnosti, že zanikla právnická osoba, ktorá bola za škodu zodpovedná a toto právo má po zániku právnickej osoby voči poisťovni resp. žalovanej. Uvedenému pretrvávajúcemu právu logicky zodpovedá aj povinnosť škodu nahraďiť, ktorá taktiež pretrváva a na jej povahe nič nemení ani zánik pôvodne zodpovedného subjektu, čo rieši práve predmetné ust. V danom prípade nemožno hovoriť ani o zániku právnej povinnosti (resp. z pohľadu poškodeného o zániku tomu zodpovedajúcemu právu) a o jej transformácii na právnu povinnosť, resp. právo iného druhu. Predmetný § 3 ods.4 vyhl.č.423/91 Zb. totiž výslovne upravuje, že poškodený má právo, aby mu poisťovňa (teraz žalovaná) nahradila škodu. Predmetné ust. nepoužíva formuláciu, že poškodený má voči poisťovni právo na plnenie (napr. poistné plnenie) zodpovedajúce výške náhrady škody, ale výslovne uvádza, že má právo na to, aby mu poisťovňa škodu nahradila. Teda má právo na náhradu škody (nie právo na poistné plnenie). Ak právo na náhradu škody a tomu zodpovedajúca povinnosť existovali u jedného právneho subjektu a v dôsledku jeho zániku sa stal nositeľom tejto povinnosti subjekt iný, ide z právneho hľadiska jednoznačne o singulárny prechod právnej povinnosti z jedného subjektu na druhý upravený samotným právnym predpisom. Ak teda zohľadníme skutočnosť, že § 3 ods.4 vyhl.č.423/91 Zb. pojednáva o práve poškodeného na náhradu škody a o tomu zodpovedajúcej povinnosti nahraďiť škodu, a o tomto vzťahu práva na jednej strane a povinnosti na druhej strane pojednáva práve v súvislosti so zánikom právnickej osoby zodpovednej za škodu, jednoznačne možno dôjsť k záveru, že poisťovňa, resp. v tomto prípade žalovaná, je singulárnym

nástupcom do povinnosti zaniknutej právnickej osoby nahradiť škodu poškodenému. V danom prípade v súvislosti so zánikom právnickej osoby zodpovednej jej za škodu právny predpis, konkrétne § 3 ods.4 vyhl.č.423/91 Zb., spája túto skutočnosť s prechodom povinnosti nahradiť škodu poškodenému, v danom prípade jej. Preto bol plne dôvodný postup súdu v zmysle § 92 ods.2 a 3 O. s. p. Okrem uvedených skutočností považovala za potrebné zdôrazniť aj skutočnosť, že podaním zo 7.4.2015 riadne uplatnila svoj zákonný nárok voči žalovanej, ktorého dôvodnosť čo sa týka jej pasívnej legitímácie jednoznačným spôsobom vyplýva z § 3 ods.4 vyhl.č.423/91 Zb. a § 28 ods.3 zák.č.381/01 Z. z. Aj v prípade, že by sa nejednalo o nárok na náhradu škody ale o osobitný nárok voči žalovanému, ako to prezentuje žalovaný, je zrejmé, že tento nárok čo sa týka výšky a dôvodnosti presne zodpovedá nároku na náhradu škody, ktorý mala voči subjektu zodpovednému za škodu. Citovala znenie § 41 ods.2 O. s. p. Predmetným podaním bez akýchkoľvek pochybností uplatnila voči žalovanej nárok v zmysle § 3 ods.4 vyhl.č.423/91 Zb. Aj keď navrhovala procesný úkon zmenu účastníka v zmysle § 92 ods.2 O. s. p., súd mohol v zmysle § 41 ods.2 O. s. p. tento návrh a toto uplatnenie nároku voči žalovanej posúdiť aj inak. Pokiaľ by chcel súd jej podanie vyhodnotiť inak, ako v zmysle § 92 ods.2 O. s. p. a vzhľadom k tomu chýbali tomuto podaniu ďalšie náležitosti, mal povinnosť v zmysle § 43 ods.1 O. s. p. vyzvať ju na doplnenie alebo opravu tohto podania. Súd však uznesením 10C/474/2002-408 z 23.4.2015 pripustil zmenu účastníka konania a žalovaným subjektom sa stala Slovenská kancelária poisťovateľov. Pokiaľ by nedošlo k prechodu povinnosti nahradiť jej škodu z pôvodne žalovaného subjektu, súd by nemohol v zmysle § 92 ods.3 O. s. p. pripustiť zmenu účastníka konania, nakoľko by preto neboli splnené zákonné podmienky. Citovala znenie § 92 ods.3 O. s. p. Teda zmenu účastníka konania môže súd pripustiť len v prípade existencie právnej skutočnosti zakladajúcej prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná, Ak by táto zákonná podmienka nebola splnená, súd by musel návrh na zmenu účastníka zamietnuť. Súd však tomuto návrhu vyhovel, pretože mal za preukázané, že v dôsledku zániku SOLE Slovakia prešla jej právna povinnosť nahradiť jej škodu na žalovanú v zmysle § 3 ods.4 vyhl.č.423/91 Zb. Proti tomuto uzneseniu o pripustení zmeny účastníka konania bolo prípustné odvolanie, čomu zodpovedalo aj poučenie súdu v predmetnom uznesení. Ak mal teda žalovaný za to, že nenastala právna skutočnosť uvedená v § 92 ods.2 O. s. p. a že nedošlo k prechodu právnej povinnosti nahradiť jej škodu z pôvodne žalovaného subjektu na neho, mohol podať voči predmetnému uzneseniu odvolanie. Žalovaný však predmetné uznesenie nenapadol právne dostupným opravným prostriedkom a toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť. Žalovaný teda v tom čase nenamietal nesprávne právne posúdenie zo strany súdu. Práve prostredníctvom podaného odvolania žalovaného mohlo dôjsť k posúdeniu zákonnosti procesného postupu súdu, ale v dôsledku toho aj k posúdeniu hmotnoprávnej otázky či došlo k prechodu k právnej povinnosti nahradiť jej škodu alebo nie. Práve správne posúdenie právnej otázky prechodu uvedenej právnej povinnosti na žalovaného bolo totiž jediným predpokladom k správne posúdeniu procesného postupu súdu v prípade návrhu na zmenu účastníka konania v zmysle § 92 ods.2 a 3 O. s. p. Žalovaný však odvolanie voči predmetnému uzneseniu nepodal, čím sa právne posúdenie súdu v tomto uznesení vrátane posúdenia otázky prechodu právnej povinnosti nahradiť jej škodu na žalovaného stalo právne záväzným. Opätovne uvádzala, že ÚS SR vo svojej judikatúre viackrát odmietol uplatňovanie prílišného právneho formalizmu (napr. IV.ÚS 5/2014). Formalizmus, resp. formálna aplikácia práva je aplikácia práva, ktorá vychádza zo znenia právnych noriem, avšak nezohľadňuje či už cieľ právnej úpravy alebo konkrétne okolnosti daného prípadu. Nepripustnosť prehnaneho formalizmu sa musí uplatňovať nielen pri „výkladne“ hmotnoprávných noriem, ale aj noriem procesnoprávných. Citovala, čo NS SR vo svojom rozhodnutí 4MCdo/11/2009 z 27.10.2009 uvádza. Práve prístup žalovaného k predmetnej spornej otázke zodpovedá minimálne uvedenému prehnanému formalizmu, pretože by jej zásadným spôsobom sťažoval a komplikoval prístup k súdu vo veci uplatňovania jej legitímnych práv. Viedlo by to k porušeniu práva na spravodlivý proces chráneného Ústavou SR. Napokon s námietkami žalovaného sa už vysporiadal odvolací súd v konaní o „dovolanií“ proti uzneseniu súdu o zastavení konania, keď takéto námietky považoval za nedôvodné a stotožnil sa s jej právnym názorom. II. Žalovaný v ďalšom obsahu odvolania namietal, že súd zaviazal ho uhradiť jej nároky, ktoré si v konaní neuplatňovala. Poukazuje pritom na jednotlivé položky hodnotenia bolesti a SSU, ktoré sa nachádzali v ňou predložených LP z 9. 7.2001 vystavených F.. A., pričom pokiaľ znaleckým dokazovaním vykonaným v konaní boli niektoré z týchto položiek vylúčené a niektoré nahradené inými položkami, malo byť zo strany súdu pri určení jej nárokov prihliadané len na zostávajúce položky, ktoré ostali z pôvodných lekárskejších „posudkoch“ po korekcii znaleckým dokazovaním nedotknuté. Opätovne zdôrazňovala, že nárok na odškodnenie bolesti ako aj nárok na odškodnenie SSU uplatňovaný z titulu poškodenia zdravia spôsobeného jedným škodovým dejom, tvoria samostatné jednotné nároky. Tieto nároky nemožno chápať ako samostatné nároky na náhradu za jednotlivé konkrétne položky, ktoré posudzujúci lekár zaradí do LP. V podanej žalobe „popísali“ skutkový dej, pri ktorom jej vznikla škoda na zdraví, pričom z kontextu podanej

žaloby ako aj z jednotlivých skutkových tvrdení je zrejmé, že sa domáhala odškodnenia za škodu na zdraví, ktorá jej vznikla pri predmetnej dopravnej nehode. „Nedomáhala“ odškodnenia jednotlivých položiek stanovených predložených v LP, ale odškodnenia náhrady škody na zdraví ako takej, ktorá jej vznikla za skutkových okolností opísaných v podanej žalobe, pričom v petite jasne definovala sumu, ktorej sa z titulu náhrady škody na zdraví domáhala. Hodnotenie konkrétnych jednotlivých položiek v LP alebo následne v ZP predstavuje len spôsob stanovenia finančnej výšky primeranej náhrady škody na zdraví. Stanovenie jednotlivých konkrétnych položiek bolesti a SSU, prípadné ich bodové hodnotenie, nemá význam definovania jednotlivých čiastkových nárokov na náhradu škody. Predstavuje len postup vyjadrenia primeraného finančného ekvivalentu náhrady za spôsobené poškodenie zdravia. V konečnom dôsledku je rozhodujúci len celkový počet bodov, ktorými sa hodnotila bolesť či SSU. Prístup žalovaného, ktorý kalkuluje s hodnotením jednotlivých položiek v LP a následne v ZP podanom v konaní, nie je možné označiť inak, ako špekulatívny. Takýmto špekulatívnym a účelovým spôsobom sa snaží zbaviť svojej povinnosti poisťovateľa poskytnúť poškodenému plnú a spravodlivú náhradu. Vyhl.č.32/65 Zb. a jej bodovací systém upravený v jej prílohe má slúžiť na to, aby sa finančným ekvivalentom primerane ohodnotilo celé spektrum poškodení zdravia od tých najjednoduchších až po tie zložité, kedy jedným skutkovým dejom dochádza ku vzniku viacnásobných poranení tela poškodeného. Bodovací systém nemá slúžiť špekulatívnemu narábaniu s jednotlivými položkami a účelovému spochybňovaniu, či si poškodený uplatnil aj nárok na náhradu za tú či onú položku bolesti či SSU. Takýto, dovolili si povedať, nepoctivý prístup k obsahu vyhl.č.32/65 Zb. a jednotlivým jeho ust. sa prieči zmyslu a účelu tohto právneho predpisu a nemal by požívať žiadnu právnu ochranu. Takýto prístup by navyše na poškodeného kládol úplne iracionálne požiadavky, aby bez ohľadu na svoju kvalifikáciu vedel presne medicínsky definovať a jednotlivo konkrétne pomenovať, aké poškodenia zdravia utrpel pri úraze a zaradiť tieto jednotlivé poškodenia pod jednotlivé položky vo vyhl.č.32/65 Zb. Je evidentné, že ani znalci sa pri viacnásobnom poškodení zdravia nevedia zhodnúť na presnom a totožnom vyjadrení poškodenia zdravia jeho zadelením pod jednotlivé položky, čoho príkladom boli aj znalecké dokazovania vykonané v tomto konaní. Ako možno potom klásť na poškodeného takúto ťarchu s tým následkom, že v konaní si riadne uplatní len nároky na odškodnenie tých položiek, ktoré budú neskôr v konaní potvrdené znaleckým dokazovaním bez ohľadu na to, že v znaleckom dokazovaní môže byť to isté poškodenie zdravia ohodnotené inými položkami, než tými, ktorými bolo toto poškodenie zdravia ohodnotené v LP pri podaní žaloby. Nemusela upravovať svoj návrh počas konania, pretože stále počas celého konania požadovala náhradu škody za to isté poškodenie zdravia, ako na začiatku konania. Pokiaľ bolo to isté poškodenie zdravia vyjadrené inými položkami či iným bodovým hodnotením, neznamená to, že sa „zmenila“ aj samotný nárok na náhradu škody na zdraví. Jednalo sa vždy o ten istý nárok, za ktorý si uplatňovala v konaní náhradu. V konaní sa v priebehu znaleckého dokazovania menilo len medicínske pomenovanie jednotlivých diagnóz a bodové vyjadrenie tohto nároku na náhradu škodu na zdraví, ktorý si v konaní uplatňovala. Súd teda nerozhodoval o nároku na náhradu škody, ktorý by v konaní nebol z jej strany uplatnený. III. Napokon žalovaný namieta neprimeranú výšku priznaného odškodnenia, pričom nebol - podľa neho - rešpektovaný právny názor odvolacieho súdu a v konaní nebola preukázaná dôvodnosť aplikácie § 7 ods.3 vyhl.č.32/65 Zb. Pri odškodnení bolesti neboli splnené ani len podmienky pre zvýšenie bolestného hodnotiacim lekárom na maximálnu hranicu, t. j. 2 násobok, a nepreukázala, že úrazom, jeho liečením či odstraňovaním následkov jej boli spôsobené bolesti, ktoré sú omnoho väčšie a závažnejšie, ako v ostatných obdobných prípadoch rovnakého poškodenia zdravia. Pri odškodnení SSU neboli preukázané mimoriadne okolnosti ani v zdravotnícko-medicínskej rovine, ani z hľadiska spoločenského aspektu. Poukazovala na to, že po predchádzajúcom rozhodnutí odvolacieho súdu došlo k rozsiahlemu doplneniu dokazovania vo veci, v rámci ktorého boli preukázané dôvody na aplikáciu § 32/65 Zb. a v tomto smere nemohlo dôjsť k nerešpektovaniu právneho názoru odvolacieho súdu. Taktiež podala voči rozsudku odvolanie, nakoľko nepovažuje priznanú výšku odškodnenia tak bolesti ako aj SSU za primeranú všetkým zisteným okolnostiam. Vyhl.č.32/65 Zb. v § 7 ods.3 nekonkretizuje ani nepodáva výklad pojmu dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by mali byť relevantné vo vzťahu k možnosti súdu priznať poškodenému mimoriadne zvýšenie odškodnenia za bolesť. Je preto na súde, aby v každom jednotlivom prípade skúmal okolnosti prípadu a otázku, či základné odškodnenie za bolesť stanovené len na základe celkového počtu bodov v LP a hodnoty bodu stanovenej v § 7 ods.1 uvedenej vyhl. je odškodnením primeraným vzhľadom k všetkým zisteným okolnostiam prípadu. Jednotlivé sadzby stanovené v prílohe vyhl.č.32/65 Zb. za konkrétne poškodenia zdravia zohľadňujú závažnosť týchto poškodení. V prípade komplikovanejších a závažnejších poškodení zdravia, kedy dochádza ku vzniku viacnásobných zranení, dochádza k násobeniu negatívnych skutočností spojených s liečbou a odstraňovaním následkov poškodení zdravia, ktoré sa následne prejavia nielen v samotnej bolestivosti zranenia či liečby, ale následne aj v ťažkom psychickom rozpoložení osoby, psychických

strastiach, v drastickom sťažení zdravotnej pohody a komfortu. V závažných prípadoch, kedy tieto negatívne skutočnosti dosahujú hranicu únosnosti z hľadiska ich znášania poškodenou osobou, nie je základné odškodnenie za bolesť stanovené len na základe bodového hodnotenia spôsobilé tieto fyzické a duševné strasti sprevádzajúce liečbu primeraným spôsobom zohľadniť. Práve v týchto prípadoch dáva potom § 7 ods.3 vyhl.č.32/65 Zb. možnosť zvážiť a posúdiť tieto dôvody hodné osobitného zreteľa, a primerane zvýšiť odškodnenie za bolesť. Už v podanom odvolaní upriamila pozornosť na to, že pri predmetnej dopravnej nehode utrpela viacero závažných zranení na viacerých častiach tela, kedy dochádza k násobeniu pocitov bolestivosti v porovnaní s prípadom, keď poškodený utrpí len jedno poranenie na jednej časti tela. Aj zo znaleckého dokazovania bolo preukázané, že táto vysoká jej bolestivosť musela byť tlmená liekmi analgetikami a hypnotikami, a to až do obdobia približne 4 mesiacov po úraze, čo svedčí o skutočne vysokej bolestivosti na rôznych častiach jej tela. Počas liečby sa viacnásobne podrobila operačným zákrokom, čo znamená opäť vyšší stupeň telesných a duševných strastí, nutnosť podrobenia sa opakovanej rehabilitácii po operáciách, sťaženie zdravotného komfortu a pohody, ako je tomu v prípade podstúpenia len jedného operačného zákroku. Bola dlhodobo nevládna a odkázaná na pomoc iných osôb a bol po dlhý čas narušený jej obvyklý spôsob života. Prvé dni bola odkázaná na infúzie a transfúzie, mala silné bolesti a bola maximálne odkázaná v pohybe. Približne prvé 2 týždne bola pripútaná na lôžku, na ktorom vykonávala všetky základné životné „úkon“ ako jedenie, toaletu a hygienu. Svedok Ing. Jakubov potvrdil, že bola najprv len ležiaca a následne sa mohla pohybovať len na vozíčku, na ktorom jej musel pomáhať sa pohybovať po byte. Následne bola odkázaná na pohyb na barlách. Počas liečby prežívala úzkosť a depresiu, čo bolo potvrdené znaleckým dokazovaním. Uvedené skutočnosti boli ešte umocnené tým, že v tom čase mala 2 deti vo veku 6 a 10 rokov, pričom 6 ročné dieťa nastupovalo práve do školy, a nemohla sa o deti v tomto citlivom veku postarať, čo jej mimoriadne sťažovalo psychickú pohodu. Z uvedených dôvodov im približne na obdobie pol roka musela pomáhať platená opatrovateľka. Za ďalší dôvod je možné taktiež považovať jej dlhodobú práceneschopnosť, ktorá trvala približne obdobie pol roka. Musela sa opakovane podrobovať rehabilitačnej liečbe z dôvodu opakovania operačných zákrokov, ktoré si u nej vyžiadali opakovanú rekonvalescenciu. Za osobitný dôvod považovala aj skutočnosť neskorej diagnostiky traumatického roztrhnutia bránice, ktoré bolo u nej ako následok zistené až v r.2013, pričom následne musela ešte v r.2016 podstúpiť vážnu operáciu. V prípade odškodnenia za SSU § 7 ods.3 vyhl.č.32/65 Zb. obdobne nekonkretizuje ani nepodáva výklad pojmu dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by mali byť relevantné vo vzťahu k možnosti súdu priznať poškodenému mimoriadne zvýšenie odškodnenia. Je preto na súde, aby v každom jednotlivom prípade skúmal okolnosti prípadu a otázku, či základné odškodnenie za SSU stanovené len na základe celkového počtu bodov v LP a hodnoty bodu stanovenej v § 7 ods.1 uvedenej vyhl. je odškodnením primeraným vzhľadom k všetkým zisteným okolnostiam prípadu. Opäť už v podanom odvolaní poukázala na to, utrpela vážne zranenia v mladom veku ako matka 2 mal. detí, ktoré boli odkázané na jej starostlivosť. Vážne poškodenia zdravia pri dopravnej nehode spôsobili, že sa musela starať iba o seba a starostlivosť o deti nemohla najprv vykonávať vôbec a následne len v obmedzenom rozsahu. Od mladého veku je v dôsledku následkov dopravnej nehody pohybovo obmedzená v tom smere, že ju bolí chrbtica a trpne jej ruka, z ktorej jej vypadávajú predmety, Dodnes si nedokáže umyť sama chrbát a pri sprchovaní jej musí pomáhať manžel. Má problémy v bežných činnostiach a starostlivosti o domácnosť, ktoré predtým bežne robila, ako je nakupovanie, varenie, upratovanie. Pohybové obmedzenia viedli k tomu, že po dopravnej nehode úplne prestala vykonávať svoje záľuby, ako turistiku, bicyklovanie, tenis, lyžovanie. Pre zdravotné problémy musela po dopravnej nehode ukončiť pracovný pomer. Otvorila si síce súkromnú prax, ktorú však môže vykonávať len za pomoci spolupracovníkov, pretože sama by túto prácu nezvládla. Osobitným dôvodom sú psychické zmeny, ktoré nastali u nej po dopravnej nehode a ktoré boli preukázané aj znaleckým dokazovaním. Úplne sa zmenila jej povaha a nálady, čo je osobitne veľmi citlivou skutočnosťou z dôvodu, že je povoláním psychológ a práve od nej sa očakáva, že bude poskytovať psychologickú pomoc druhým. Zmeny povahy a nálad viedli už v jej mladom veku k degradácii kvality jej manželského vzťahu, čo sa podstatným spôsobom prejavilo aj vo sfére intímneho manželského spoluzitia. V dôsledku pohybových obmedzení, ale aj psychických zmien prestala úplne viesť akýkoľvek spoločenský život, napr. účasť na plesoch, divadelných podujatiach a p. Pre ňu ako ženu sú taktiež veľmi neprijemné a zvlášť citlivé jazvy, ktoré jej ostali po zraneniach. Všetky popísané zmeny potvrdené svedeckými výpoveďami a podporené aj odbornými medicínskymi zisteniami znalcov v ZP preukazujú, že u nej nastala v už jej mladom veku a na začiatku jeho najproduktívnejšieho obdobia rapídna zmena kvality jej života. V takejto podstatne zníženej kvalite je odkázaná prežiť celý zvyšok života. Odškodnenie za SSU predstavuje jednorazovú náhradu, ktorá má zohľadňovať nielen momentálne ťažkosti a obmedzenia, ale má zohľadniť dlhoročné každodenné jej obmedzenia, ktoré jej boli spôsobené cudzím zavinením a ktoré jej sťažujú a strpčujú

život a jej uplatnenie v širokom spektre možností. Je tiež potrebné prihliadnuť na skutočnosť, že trvalé jej zdravotné problémy sa budú s pribúdajúcim vekom už len zhoršovať. Rovnako ako v ňou podanom odvolaní poukazovala v súvislosti dlhoročným vedením súdneho sporu (súdny spor sa vedie od r.2002, teda už približne 17 rokov) na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR IV.ÚS 3122/2015 z 2.2.2016. ÚS ČR v uvedenom rozhodnutí poukázal na zjavnú a dlhodobú disproporciu medzi základnými sadzbami odškodnenia podľa vyhl.č.440/01 Sb. a skutočným rozsahom ujmy poškodených, a to najmä v typovo závažnejších prípadoch. Aj keď si je ÚS ČR vedomý, že všeobecné súdy sú viazané pri posúdení vecí účinnou právnou úpravou vzťahujúcou sa k danej veci, pri stanovení konkrétnej výšky odškodnenia im nič nebráni zohľadniť aj nadväzujúci odlišný vývoj, ktorý reflektoval neudržateľnosť predchádzajúcej právnej úpravy tak čo do celkovej koncepcie ako aj čo do hodnoty jedného bodu. Uvedený právny názor je možné vzhľadom na obdobnosť právnej úpravy aplikovať aj v jej prípade. Poukazovala tu na skutočnosť, že o náhrade za vážne poškodenie jej zdravia sa rozhoduje takmer 19 rokov po tom, čo k takémuto vážnemu zásahu do jej telesnej integrity došlo. Ak má náhrada škody na zdraví naplniť svoj účel a svoju satisfakčnú funkciu, potom je nevyhnutné zohľadniť aj skutočnosť, že vyhl.č.32/65 Zb. bola prijatá za úplne odlišných sociálnych a ekonomických podmienok a že od samotnej dopravnej nehody v r.2000 nastal radikálny posun v spoločenských podmienkach. Vzhľadom k tomu len samotná hodnota 1 bodu vo výške 60 Sk, čo je približne 1,99 €, zjavne nezodpovedá požiadavke poskytnutia primeranej náhrady za tak vážne poškodenie zdravia. Preto si dovolili požiadať pri posudzovaní veci prihliadať i na túto podstatnú skutočnosť. IV. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a právne predpisy navrhla rozsudok v žalovaným napadnutej časti ako vecne správny potvrdiť.

6. Žalovaná v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobkyne uviedla: Žalobkyňa v podanom odvolaní napáda výšku priznaného nároku ako neprimerane nízku a žiada aby jej bola priznaná ešte náhrada škody vo výške 16 827,93 €. V priebehu konania poukazovala na neprimeranosť nárokov, ktoré si uplatňuje a za neprimeranú považuje aj výšku nároku, ktorú jej súd priznal rozsudkom z 18.1.2019 (čo bolo, o. i., jedným z dôvodov podaného odvolania), majúc zato, že v tomto smere nebol rešpektovaný právny názor odvolacieho súdu vyslovený v zrušujúcom uznesení KS Košice 5Co/17/2006, ktorý nárok na mimoriadne zvýšenie odškodnenia bolestného ako aj SSU s poukazom na výnimočnosť aplikácie § 7 ods.3 vyhl.č.32/65 Zb. nemal za preukázaný, poukazujúc nato že neboli preukázané dôvody jeho aplikácie, resp. dôvody priznania náhrady nad rámec stanovený v § 6 ods.2 cit. vyhl. Zdôrazňovala skutočnosti ňou uvedené v podanom odvolaní a doslovne opakovala obsah jeho bodu III. (č.l.703) na str.7 (ods.4.,5) a (č.l.703 p. v.) na str.8 (ods.1-3). Z týchto dôvodov je preto už aj súdom priznané 15 násobné mimoriadne zvýšenie odškodnenia za bolesť absolútne nedôvodným a takýmto je aj v podanom odvolaní ňou požadované 20 násobné zvýšenie odškodnenia bolestného. Nárok na mimoriadne zvýšenie odškodnenia za SSU podľa § 7 ods.3 vyhl.č.32/65 Zb. je dôvodným v prípade, ak poškodenie zdravia, ktoré zanechá následky, spôsobí zhoršenie kvality života poškodeného po úraze a privodí obmedzenia v jeho spoločenskom živote, a to v takej miere, že samotné stanovenie základného počtu bodov podľa sadzby tohto zák. nezohľadňuje povahu následkov, toho ktorého poškodenia zdravia. Ďalej doslovne opakovala skutočnosti uvedené v bode III. odvolania (č.l.703 p. v.) na str.8 (ods.6), (č.l.704) na str.9 (ods.3,5-8) a na str.10 (č.l.704 p. v.).

7. Žalobkyňa v odvolacej replike uviedla: Žalovaný v podanom vyjadrení prakticky opakuje totožnú argumentáciu, ako uviedol už vo svojom vlastnom podanom odvolaní, na ktoré reagovali vyjadrením. Vzhľadom k tomu v celom rozsahu „odkazujeme“ na ich vyjadrenie k žalovaným podanému odvolaniu.

8. Žalovaná v odvolacej replike uviedla: V priebehu konania podaným odvolaním v dostatočnom rozsahu uviedla dôvody, pre ktoré sa nestotožnila s rozhodnutím súdu. Pre jeho podrobné odôvodnenie, takto nepovažovala za účelné opätovne zdôrazňovať a uvádzať argumentáciu týkajúcu sa nesprávnosti rozhodnutia, nakoľko argumentácia sa tak v priebehu sporu nezmenila a rovnaká zostala aj po doručení stanoviska žalobkyne a preto bude vecou odvolacieho súdu vyhodnotiť podané odvolanie, resp. jeho dôvodnosť.

9. Podľa § 470 ods.1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

10. Podľa § 474 CSP tento zákon nadobúda účinnosť 1. júla 2016.

11. Odvolací súd bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods.1 CSP - na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem) prejednal odvolanie v rozsahu vyplývajúcom z § 379 CSP a rozsudok potvrdil podľa § 387 ods.1 CSP, lebo je vecne správny, na čom nič nemenia ani odvolania, v ktorých sa v podstate iba opakujú skutočnosti uvádzané už v konaní na súde prvej inštancie, s ktorými sa súd v odôvodnení napadnutého rozsudku výstižne a presvedčivo vysporiadal.

12. Ani jeden zo stranami sporu uplatnených odvolacích dôvodov nie je daný.

13. Odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. f) CSP sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci súdom spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie je nesprávne, t. zn. musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke a ktoré je nesprávne v tom zmysle, že nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti, príp. zisteným skutočnostiam prisudzoval iný právny význam. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 ods.1 CSP (Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo) a to vzhľadom na to, že buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov (v úsudku medzi porovnávanými skutočnosťami), príp. poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov strán sporu alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, event. vierohodnosti alebo, keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 185-§ 211 CSP. Pri hodnotení dôkazov je potrebné zohľadniť aj iné okolnosti, ako sú vzájomná nadväznosť, súlad alebo rozpor medzi skutočnosťami, ktoré z vykonaného dôkazu vyplývajú a p. Skutkové zistenie ako výsledok hodnotenia dôkazov nemôže byť zásadne správne, ak hodnotenie dôkazov súdom prvej inštancie nezodpovedá § 191 ods.1 CSP, lebo hodnotil každý dôkaz len jednotlivo a nie aj v ich vzájomnej súvislosti. Skutkové zistenie nie je správne ani vtedy, ak medzi vykonaným dôkazom (jeho obsahom) a z neho vyvozeným (čiastkovým) skutkovým záverom, je zrejmy nesúlad.

14. Všetky skutkové zistenia, na základe ktorých súd posúdil vec po právnej stránke sú správne a majú oporu vo vykonanom dokazovaní.

15. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, t. zn. vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú účastníci podľa príslušného právneho predpisu a nesprávnym právnym posúdením vecí (§ 365 ods.1 písm. h) CSP) je jeho omyl pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach účastníkov konania) a použitie správneho ust. neznamená iba opísanie jeho dikcie, ale i jeho správne priradenie k zistenému skutkovému stavu alebo inak vyjadrené posúdením veci po právnej stránke treba rozumieť výklad o tom, z ktorých ust. zák. alebo iného právneho predpisu vychádzal (prečo pod tieto ust. podradil zistený skutkový stav) a ako ho príp. vyložil, a výklad o tom, aké majú účastníci na základe zisteného skutkového stavu podľa týchto ust. vo vzťahu k predmetu konania práva a povinnosti a ako bola preto vec rozhodnutá.

16. Súd úplne zistil skutkový stav veci, správne ju právne posúdil, t. j. použil správny predpis a správne ho aj vyložil a na daný skutkový stav ho správne aplikoval, tzn. z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil správne právne závery o právach a povinnostiach strán sporu a odôvodnenie rozsudku má podklad v zistení skutkového stavu a s týmito dôvodmi sa odvolací súd v podstatnej časti stotožňuje.

17. Vo vzťahu k niektorým skutočnostiam uvedeným v odvolaniach a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku (§ 387 ods.2 CSP) možno uviesť a doplniť nasledovne:

18. Podľa Čl.2 ods.1 CSP ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty.

19. Podľa ods.2 cit. Čl. právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

20. Ustálená rozhodovacia prax je vyjadrená predovšetkým v stanoviskách alebo rozhodnutiach NS, ktoré sú ako judikáty publikované v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR. Do tohto pojmu možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach NS alebo dokonca aj jednotlivo v doposiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia NS názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, príp. tieto názory akceptovali a vecne na ne nadviazali. S prihliadnutím na Čl.3 ods.1 CSP (Každé ustanovenie tohto zákona je potrebné vykladať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, verejným poriadkom, princípmi, na ktorých

spočíva tento zákon, s medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie, a to s trvalým zreteľom na hodnoty, ktoré sú nimi chránené) do pojmu ustálená rozhodovacia prax treba zahrnúť aj rozhodnutia ÚS SR a Európskeho súdu pre ľudské práva, príp. Súdneho dvora Európskej únie. Rozhodnutia súdov iných štátov, a teda ani rozhodnutia ÚS ČR a NS ČR, pod tento pojem nespádajú (porovnaj Uznesenie NS SR 3Cdo/6/2017 zo 6.3.2017 a 6Cdo/129/2017 z 31.10.2017 a Uznesenie ÚS SR IV.ÚS 657/2018-14 z 29.11.2018), preto na ne nemožno prihliadať.

21. Pokiaľ žalovaná poukazuje na právny názor vyslovený v zrušujúcom uznesení 5Co/17/2006-246 z 18.4.2013 je potrebné zdôrazniť, že uvedený právny názor vychádzal z rozsudku NS ČR 22Cdo/1330/2011 z 20.9.2011, na ktorý však - ako je to zrejmé z bodu 20. tohto rozsudku - už nemožno brať zreteľ a zo skutkového stavu, preukázaného dovtedy vykonanými dôkazmi, ktorý v čase vyhlásenia napadnutého rozsudku bol už iný, preto odvolací súd už týmto právnym názorom nebol viazaný.

22. Pravdivosť tvrdenia žalovanej, že hoci ako účastník konania má právo na spravodlivé rozhodnutie vo veci, aplikačnou praxou súdu jej v danom prípade táto spravodlivosť bola odopretá, keď ju zaviazal uhradiť žalobkyni nárok, ktorý v predmetnom konaní neuplatňovala, nebola preukázaná, lebo - tak ako to už bolo uvedené v uznesení 5Co/17/2006-246 z 18.4.2013 - v prípade žaloby o odškodnenie za bolesť a za SSU, keďže ide o jeden nárok, je rozhodujúca celková žalovaná suma a nie sumy, uplatnené z titulu bolestného a SSU.

23. Ako vyplýva z cit. Čl.2 ods.1 CSP ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť, o. i., spravodlivá a napadnutý rozsudok tejto požiadavke zodpovedá, lebo súd pri rozhodovaní vzal do úvahy všetky skutočnosti tvrdené oboma stranami sporu a starostlivo ich vyhodnotil.

24. Podľa § 396 ods.1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

25. Podľa § 255 ods.1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

26. Podľa ods.2 cit. ust. ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

27. Podľa § 262 ods.1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

28. Podľa ods.2 cit. ust. o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

29. Aj keď mala žalobkyňa v odvolacom konaní len čiastočný úspech, bolo jej z dôvodov uvedených v bode 88. odôvodnenia napadnutého rozsudku prisúdené právo na náhradu jeho trov v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie.

30. Pomer hlasov, akým bolo rozhodnutie prijaté: 3 hlasy za (§ 393 ods. 2 druhá veta CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.